

Vlaams
Parlement

ingediend op **276** (2019-2020) – Nr. 1
27 april (2019-2020)

Verslag van de gedachtewisseling

namens de Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie,
Wetenschap en Innovatie
uitgebracht door Caroline Gennez en Philippe Muyters

over de impact van de coronacrisis
op de beleidsdomeinen Economie, Wetenschap
en Innovatie en Werk en Sociale Economie

Samenstelling van de Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie, Wetenschap en Innovatie:

Voorzitter: Robrecht Bothuyne.

Vaste leden:

Allessia Claes, Maaïke De Vreese, Andries Gryffroy, Axel Ronse, Tine van der Vloet;

Yves Buysse, Ilse Malfroot, Els Sterckx;

Robrecht Bothuyne, Kurt Vanryckeghem;

Tom Ongena, Maurits Vande Reyde;

Meyrem Almaci, Imade Annouri;

Caroline Gennez.

Plaatsvervangers:

Annick De Ridder, Maarten De Veuster, Jos Lantmeeters, Philippe Muyters, Elke Sleurs;

Kristof Slagmulder, Klaas Sloomans, Wim Verheyden;

Loes Vandromme, Vincent Van Peteghem;

Steven Coenegrachts, Sihame El Kaouakibi;

Johan Danen, Ann De Martelaer;

Els Robeyns.

Toegevoegde leden:

Jos D'Haese.

INHOUD

I.	Inleidende uiteenzetting	4
1.	Beleidsdomein Economie, Wetenschap en Innovatie	4
1.1.	Fase 1: directe crisismaatregelen	4
1.2.	Fase 2: opstap naar een relancebeleid	11
1.3.	Andere specifieke vragen	12
2.	Beleidsdomein Werk en Sociale Economie	15
2.1.	Dienstenchequesector	15
2.2.	Tewerkstelling en economische activiteiten	18
2.3.	Sociale Economie en maatwerkbedrijven	20
2.4.	Online opleidingen en levenslang leren	24
2.5.	Extra ondersteunende maatregelen voor individuele beroepsopleiding en wijk-werken	24
2.6.	Andere specifieke vragen	25
II.	Bespreking	27
1.	Vragen en opmerkingen van de leden	27
2.	Antwoord van de minister	39
2.1.	Economie, Wetenschap en Innovatie	39
2.2.	Werk en Sociale Economie	43
3.	Replieken	46
	Gebruikte afkortingen	48
	Bijlage 1: Berekening verhoogde tegemoetkoming dienstenchequeondernemingen	49
	Bijlage 2: Presentatie Hilde Crevits: zie dossierpagina op www.vlaamsparlement.be	

De Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie, Wetenschap en Innovatie hield op 9 april 2020 een gedachtewisseling over de impact van de coronacrisis op de beleidsdomeinen Economie, Wetenschap en Innovatie en Werk en Sociale Economie.

(Tijdens deze vergadering waren alleen de commissievoorzitter en de commissie-secretaris fysiek in de commissiezaal aanwezig. De vaste leden, de plaatsvervangende leden en de toegevoegde leden van de commissie kregen de mogelijkheid om online aan de vergadering deel te nemen via het platform Zoom. Andere volksvertegenwoordigers konden alleen na motivering online aan de vergadering deelnemen.)

De commissieleden konden voor de vergadering hun vragen schriftelijk bezorgen aan de minister.

De presentatie van minister Hilde Crevits is terug te vinden op de [dossierpagina](#) van dit document op www.vlaamsparlement.be.

I. Inleidende uiteenzetting

Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw, geeft een inleidende uiteenzetting over de impact en aanpak van de coronacrisis in de beleidsdomeinen EWI en WSE.

1. Beleidsdomein Economie, Wetenschap en Innovatie

De Vlaamse Regering werkt sinds de aanvang de crisis aan een dynamische roadmap om het Vlaamse Gewest te begeleiden van crisis naar economisch herstel. Daarover heeft de minister al toelichting gegeven in de plenaire vergadering van 8 april 2020. Die aanpak moet ertoe bijdragen dat de diepte en vooral de duur van deze economisch moeilijke periode zoveel als mogelijk kan worden beperkt.

In de eerste fase van de roadmap is de doelstelling: zorgen dat de samenleving blijft functioneren en de economie blijft draaien, maar ook dat gezonde bedrijven door de crisis niet in onoverkomelijke problemen komen. De maatregelen die de afgelopen weken werden genomen, moeten daartoe bijdragen. Ze focussen op het laten blijven functioneren van de vitale onderdelen van de samenleving, het vermijden van faillissementen van gezonde bedrijven en het verzekeren van inkomen voor mensen die zonder inkomen vallen of het met een lager inkomen moeten stellen.

De heropbouwmaatregelen (tweede fase) moeten goed worden voorbereid. De betrachting is zo snel als het kan terug te keren naar een regulier beleid. De impulsmaatregelen kunnen dan worden afgebouwd en er kan worden teruggekeerd naar de normale aanpak voor de ondersteuning van de economie en de innovatie (derde fase).

1.1. Fase 1: directe crisismaatregelen

De minister geeft een overzicht van de directe crisismaatregelen die in de eerste fase van der roadmap vanuit het beleidsdomein EWI werden genomen.

1.1.1. *Snelle actie bij de sluiting van ondernemingen en voor de ondernemingen met groot omzetverlies*

Hinderpremie

De eerste maatregel betreft de hinderpremie. Die is bestemd voor die ondernemingen die verplicht hun fysieke locatie hebben moeten sluiten sinds de beslissingen van de Nationale Veiligheidsraad van 12 maart 2020. Het gaat dan in de eerste plaats om de horeca, de niet-voedingswinkels en verschillende locaties voor recreatie waar mensen over de vloer komen. De definitie is niet beperkt tot een reeks formele NACE-sectoren. De maatregel beoogt alle activiteiten waarvan de volledige sluiting werd opgelegd en de activiteiten die helemaal werden gestaakt op een fysieke locatie. Er werd geen lijst opgesteld, iedere onderneming die onder het verbod valt, heeft recht op de premie.

De premie is gebaseerd op de bestaande hinderpremie bij openbare werken. De bedragen werden wel aangepast: de premie bedraagt 4000 euro voor de periode tot 5 april 2020, daarna is er een dagpremie van 160 euro. De premie is bedoeld om de ondernemingen in enige mate te verzekeren van cash omdat hun inkomsten radicaal onderbroken zijn en de vaste kosten voor huur en exploitatie nog doorlopen. Door de link met de sluiting van een fysieke locatie is er maar één premie mogelijk per locatie die moet worden gesloten.

De minister schat dat ruim 100.000 ondernemingen in aanmerking kunnen komen voor de hinderpremie. Rekening houdend met de extra vestigingen komt dit neer op een eenmalig budget van 500 miljoen euro. De dagpremie vereist een budget van 96 miljoen euro per week. Ondertussen hebben circa 97.000 ondernemingen de premie aangevraagd en werden er al ongeveer 57.000 premies uitbetaald.

Compensatiepremie

De tweede premie – waarvan het besluit nog op 10 april 2020 door de Vlaamse Regering moet worden goedgekeurd – is de compensatiepremie. Deze maatregel beoogt de gedeeltelijke compensatie van ondernemingen die zware omzetverliezen lijden door de maatregelen om de verspreiding van het virus in te dijken. Het gaat om ondernemingen die hun fysieke locatie niet hebben moeten sluiten, maar die indirect zeer ernstige nadelige gevolgen ondervinden van de beperkende maatregelen. Deze maatregel is dus bedoeld voor volgende types van ondernemingen:

- kleine bedrijven wiens klanten hebben moeten sluiten of activiteiten afgelasten. Dit gaat dan over de eventsector maar ook over cateraars, verhuurdiensten en vele soorten freelancers. Deze bedrijven konden in principe open blijven maar zitten nu zonder opdrachten;
- zelfstandige zorgverstrekkers die hun diensten moeten blijven leveren omdat ze essentieel zijn, maar die alle niet-dringende behandelingen moeten uitstellen: kinesitherapeuten, tandartsen, logopedisten enzovoort;
- technische en ambachtelijke dienstverleners die enkel nog dringende interventies mogen doen of geen werven meer mogen opzetten bij particulieren in de woning, zoals loodgieters en huisschilders.

De premie richt zich tot alle zelfstandigen en bedrijven die een ernstig omzetverlies kennen in de periode tussen 14 maart en 30 april 2020. Er wordt een aantal sectoren opgesomd maar er is ook een restcategorie, waardoor de maatregel eigenlijk geldt voor alle bedrijven die aan de voorwaarden voldoen.

Er is sprake van een ernstig omzetverlies als de prestaties of de directe inkomsten in de betreffende periode dalen met minstens 60 procent. Dit omzetverlies moet kunnen worden aangetoond. De situatie zal op 30 april 2020 worden vergeleken met dezelfde periode vorig jaar of een andere relevante vergelijkingsperiode

(bijvoorbeeld in geval van ziekte of bevallingsverlof vorig jaar). De btw en de aangifte via het RSVZ zijn enkele bronnen die daarvoor kunnen worden gebruikt, naast andere bronnen. Voor starters is de vergelijkingsbasis het financieel plan dat werd opgemaakt bij start van de onderneming.

De compensatiepremie is een forfaitaire subsidie van 3000 euro. Dit bedrag is duidelijk lager omdat deze bedrijven hun activiteiten niet hebben moeten staken en ook omdat zij vaak niet opereren vanuit een locatie waar klanten moeten worden ontvangen worden.

Er wordt geraamd dat 90.000 ondernemingen de premie zouden kunnen aanvragen. Daar staat een budgettaire kost van minstens 300 miljoen euro tegenover. De aanvraagapplicatie voor de compensatiepremie wordt nu ontwikkeld en zal tegen 30 april 2020 beschikbaar zijn, dus op het moment dat ook een inschatting van het effectieve omzetverlies kan worden gemaakt.

De bedoeling is snel uit te betalen door middel van robot process automation. Indien men aan de standaardvoorwaarden voldoet, wordt de premie snel uitbetaald. Nadien worden controles uitgevoerd.

Gemeenschappelijke kenmerken

De hinderpremie en de compensatiepremie hebben een aantal gemeenschappelijke kenmerken maar zijn niet cumuleerbaar.

Er zijn enkel premies voor de ondernemingen die actief waren of gestart zijn op 12 maart 2020, dus op het moment waarop de beperkende maatregelen zijn ingesteld. Mensen die daarna een onderneming hebben opgericht, komen niet in aanmerking.

De premies zijn er voor zelfstandigen en ondernemingen, maar ook voor de verschillende vormen van bijberoep, ten minste in de mate dat de personen in bijberoep een zelfde inkomen (ongeveer 14.000 euro) realiseren als een zelfstandige in hoofdberoep en daar ook bijdragen op betalen.

Er is ook voorzien in een premie van 1500 euro voor mensen met een groot bijberoep. Dit wordt omschreven als een inkomen van minstens de helft van een zelfstandige in hoofdberoep (dus ongeveer 7000 euro) en maximum vier vijfde activiteit als werknemer. Deze premie van 1500 euro is er ook voor mensen met een bijberoep die hebben moeten sluiten, maar wegens hun beperkt inkomen als zelfstandige in bijberoep geen aanspraak kunnen maken op de hinderpremie.

Ondernemingen met meerdere vestigingen waar ook personeel is tewerkgesteld, kunnen tot vijf maal de premie bekomen. De voorwaarde is wel dat er minstens één vte is tewerkgesteld per vestiging. In de plenaire vergadering van 8 april 2020 werd nog de vraag gesteld of die voorwaarde nog zal worden gewijzigd, maar dat is volgens de minister niet het geval.

Ook vzw's met een economische activiteit en tewerkstelling van personeel kunnen de premies aanvragen.

De premies moeten worden aangevraagd bij het Vlaams Agentschap Innoveren en Ondernemen via een beveiligde webapplicatie. Hierbij wordt maximaal gebruik gemaakt van de koppeling van databanken om de aanvraag en de uitbetaling zo efficiënt mogelijk te maken. Voor ondernemers zonder eigen internettoegang is in een alternatief voorzien in samenspraak met de accountants.

De aanvraag is erg eenvoudig gehouden: er worden gegevens opgehaald uit databanken of er wordt gewerkt met een verklaring op eer. Er is ook gekozen voor een zeer snelle uitbetaling. Maar VLAIO zal de nodige controles organiseren om elke vorm van fraude tegen te gaan. Aanvragen op basis van valse verklaringen zijn strafbaar en zullen aanleiding geven tot terugvorderingen. De minister uit haar misprijzen voor mensen die van de huidige situatie misbruik zouden willen maken.

Ondernemers die vinden dat hun aanvraag onterecht werd geweigerd door het systeem kunnen hierover een e-mail sturen aan VLAIO. Er kan dan een nieuw onderzoek gebeuren.

De premies zijn te beschouwen als een ondersteuning voor een eerste cashbuffer die nodig is voor de exploitatie van een klein bedrijf. Het gaat niet om een sociaal recht op een vervangingsinkomen. Hiervoor kunnen de zelfstandigen aanspraak maken op de federale maatregel van het overbruggingsrecht, waartoe de toegang ook fors werd versoepeld. Het overbruggingsrecht is combineerbaar met de Vlaamse premies.

De premies kunnen vanzelfsprekend doorgaans niet alle schade die de ondernemers lijden opvangen. Het gaat om een forfaitaire tegemoetkoming voor een eerste cashbuffer, waarvan de hoogte pragmatisch is vastgelegd.

Om ondernemers verder te helpen worden er ook andere financieringsmaatregelen ontplooid. Daarom is er ook expliciet bepaald dat bedrijven de compensatiepremie niet zullen kunnen cumuleren met de corona achtergestelde lening of de Gigarant COVID19-waARBorg.

Ondernemingen die de hinderpremie hebben ontvangen maar achteraf een achtergestelde lening blijken nodig te hebben, hoeven zich echter geen zorgen te maken. De premie kan dan achteraf worden verrekend zonder dat er een sanctie aan verbonden is.

Aan de Federale Regering werd gevraagd de maatregelen fiscaal vrij te stellen en dat is inmiddels toegezegd.

De Vlaamse Regering heeft afgesproken om tegen 30 april 2020 de premies te evalueren. De bedoeling is vooral te bekijken hoe er verder zal worden gegaan vanaf 1 mei 2020 als de preventiemaatregelen worden aangehouden. De Vlaamse Regering spreekt zich nu niet uit over een mogelijke verlenging van het premiestelsel maar wil de huidige maatregelen tijdig evalueren, ook rekening houdend met het geheel van de maatregelen en de budgettaire situatie.

1.1.2. Ondersteuning van de financiering van de ondernemingen

De Vlaamse Regering beschikt over een sterk overheidsinstrumentarium om de financiering van bedrijven te ondersteunen. In het kader van deze crisis zal in hoofdzaak gebruik gemaakt worden van (aangepaste) waarborgen en ook nieuwe achtergestelde leningen.

Er worden drie types van waarborgen ingezet om de bankfinanciering voor de kleine en grote bedrijven te garanderen. Bij de toepassing van deze Vlaamse waarborgen zal steeds naar complementariteit met het federale bankencharter worden gezocht. Dit betekent in hoofdzaak dat de Vlaamse waarborgen zeker niet moeten worden ingezet voor betalingsuitstel tot zes maanden en voor nieuwe (overbruggings)kredieten tot twaalf maanden voor gezonde ondernemingen zonder betalingsachterstallen.

Drie types waarborgen

In de eerste plaats worden er via PMV/z tot 1,5 miljoen euro aan waarborgen verstrekt en tot 75 procent van kredieten en leasing. De waarborgcapaciteit bedraagt ongeveer 300 miljoen euro per jaar. De waarborgen worden ingezet voor nieuwe kredieten en verlengingen van lopende gewaarborgde kredieten op respectievelijk meer dan twaalf maanden en meer dan zes maanden. Hierover moeten gesprekken met de banken worden gevoerd om de complementariteit met de federale regeling optimaal te organiseren.

In tweede instantie heeft de Vlaamse Regering beslist om 100 miljoen euro aan bijkomende waarborgcapaciteit uit te trekken voor zogenaamde crisiswaarborgen voor overbruggingskredieten. Voor deze crisiswaarborgen wordt maar een gehalveerde premie gevraagd van 0,25 procent. De crisiswaarborgen zullen specifiek dienen voor:

- kredieten voor werkkapitaal voor het aflossen van bestaande niet-bancaire schulden (ouder dan 3 maanden en tot 12 maanden);
- voor de waarborging van de verlenging van bestaande kaskredieten aan 50 procent (op voorwaarden dat deze door de bank niet worden opgezegd).

Voor deze waarborgen wordt nu een oproep georganiseerd om de nodige budgetten te verdelen onder de banken. Kredietaanvragen vanaf het moment van de beslissing van de Vlaamse Regering zullen in aanmerking komen.

De Vlaamse Regering beschikt verder met Gigarant nv over een instrument voor waarborgen boven 1,5 miljoen euro. De waarborgcapaciteit van Gigarant wordt opgetrokken van 1,5 miljard euro tot 3 miljard euro. Hierdoor beschikt Gigarant over een vrije waarborgcapaciteit van ongeveer 2,7 miljard euro. Dit gebeurt zonder verhoging van het kapitaal, dat op 300 miljoen euro blijft.

Gigarant zal op die manier ook een aangepaste COVID-19-waarborg in de markt kunnen zetten die meer flexibiliteit biedt en die in overeenstemming is met de bijkomende mogelijkheden die de Europese Unie inzake staatsteun heeft mogelijk gemaakt. De regeling werd dan ook aangemeld bij de EU.

Voor het gebruik van grote waarborgen zal de Vlaamse Regering indien nodig afspraken maken met de ondernemingen inzake het beperken van winstuitkeringen of managementfees en het behoud van de tewerkstelling. Waarborging zorgt in tijden van crisis voor grotere financiële risico's voor de overheid. Maar de waarborging is een heel efficiënt instrument gebleken in de financiële crisis van 2009. De exacte budgettaire impact is vandaag niet in te schatten. Er zal door de Vlaamse Regering worden voorzien in de nodige extra middelen voor PMV/z voor verliesfinanciering.

Achtergestelde leningen

PMV zal nu ook snel werk maken van een nieuw instrument voor achtergestelde leningen. Er komen signalen uit de markt dat er een grote nood is aan een financieringsinstrument dat een financiële buffer op middellange termijn kan creëren. Het verschaffen van achtergestelde leningen op een termijn van drie jaar aan een verlaagde rentevoet lijkt daarvoor de meest aangewezen methode te zijn. De termijn van drie jaar biedt een voldoende lange periode om de omzet en cashflow terug op peil te krijgen en om private investeerders voldoende risicoappetijt te geven. Het achtergestelde karakter van de leningen laat nog voldoende ruimte aan de banken om desgevallend daarbovenop nog een bankfinanciering te verschaffen, eventueel gedekt met de nodige waarborgen.

De minister merkt op dat deze maatregelen een langere termijn dan enkele maanden hebben en dus ook bedoeld zijn om te zorgen voor continuïteit en voor de nodige groei en herstel van de economie.

De maatregel staat alleen open voor kmo's volgens de Europese definitie. Er ligt een belangrijke focus op technologiegedreven start-ups en scale-ups die de toekomst voorbereiden, bijvoorbeeld via onderzoeksprojecten, en nood hebben aan kapitaal. Grotere ondernemingen hebben meestal meer slagkracht om gebruik te maken van de andere beschikbare stelsels.

Bedrijven die voor de crisis al financiële problemen hadden, worden uitgesloten. Enkel gezonde bedrijven komen in aanmerking.

De Vlaamse Regering wil met deze maatregel de nodige middelen verstrekken aan bedrijven die actief zijn en met meer dan 80 procent van hun personeel werken. Op die manier worden actieve bedrijven ondersteund en bedrijven die op zeer korte termijn opnieuw volwaardig actief willen worden.

Het instrument is daarom ook geschikt voor de financiering van nieuwe investeringen, onder meer de organisatie van social distancing, persoonlijke bescherming op het werk of digitaal werken.

Om het systeem van achtergestelde leningen via PMV te operationaliseren, wordt voorzien in een kapitaalverhoging met 250 miljoen euro. De maatregel wordt nu geconcretiseerd, maar geïnteresseerde ondernemingen kunnen zich nu al aanmelden bij PMV. Er zijn al ongeveer 200 aanmeldingen.

De Vlaamse Regering zal de uitvoering van de engagementen van de banken ten aanzien van de federale overheid nauwlettend mee opvolgen. Vlaamse bedrijven die problemen ondervinden in hun bankkantoor kunnen beroep doen op de dienst voor kredietbemiddeling bij VLAIO. De Vlaamse Regering zal wanneer dit nodig is ook het bankenoverleg samenroepen om met de ondernemersorganisaties en de banken de situatie op de kredietmarkten te bespreken.

1.1.3. Voorbereiding voor een noodfonds

Er is een principiële beslissing dat er een noodfonds komt voor de gesubsidieerde delen van de sectoren cultuur, jeugd, media, toerisme en sport. Maar ook de sierteelt, het onderwijs (schoolreizen) en zelfs delen van mobiliteit en openbare werken komen in aanmerking.

Het is de bedoeling via dit fonds complementair op te treden ten aanzien van de uitgerolde economische en sociale maatregelen en dat voor bedrijven en organisaties in de opgesomde sectoren van de samenleving.

De omvang van dit fonds bedraagt 200 miljoen euro. Dit is een fonds met een relevant budget, maar ook de vragen vanuit de verschillende sectoren zijn groot. Werkgroepen van de verschillende sectoren hebben momenteel overleg met administraties en kabinetten om een goed beeld te krijgen van de situatie in elke sector.

1.1.4. De mogelijkheden van Europese steun

De Europese Unie heeft sinds de start van de crisis verschillende maatregelen aangekondigd. De Europese Commissie onderscheidt vijf actieterreinen, gaande van het tegengaan van de verspreiding van het virus over de bevoorrading van medisch materiaal, de ondersteuning van onderzoek, het aanpakken van de sociaal-economische gevolgen en de repatriëring van gestrande EU-burgers.

Van bijzonder belang voor de Vlaamse bedrijven, onderzoekers en het Vlaams beleid zijn de actieterreinen 'sociaal-economische gevolgen' en 'onderzoek'. Vlaanderen is daar op dit moment al intens bij betrokken. Het moet kijken naar de mogelijke financiële ondersteuning vanuit Europa, de begrotingsflexibiliteit, de financieringskanalen en de staatsteunregelgeving.

Financiële ondersteuning

Voor de financiële ondersteuning zijn er verschillende Europese instrumenten in stelling gebracht:

- Het Corona Response Investment Initiative of CRII en zijn opvolger CRII+ bieden samen maximale flexibiliteit om middelen van ESF en EFRO in te zetten in de strijd tegen het coronavirus. De Vlaamse enveloppe voor ESF en EFRO is echter niet gewijzigd. Dat betekent dat de middelen die ingezet worden in het kader van de coronacrisis niet meer in het kader van het structurele beleid worden gebruikt. Minister Hilde Crevits bekijkt met de Vlaamse minister van Welzijn en de Europese Commissie welke Vlaamse projecten zinvol kunnen zijn.
- De Europese Investeringsbank heeft 40 miljard euro uitgetrokken voor liquiditeitsondersteuning voor kmo's en middelgrote bedrijven en voor ondersteuning van de ontwikkeling van een vaccin. Daarnaast werkt de EIB samen met lidstaten aan een garantiefonds van 200 miljard euro. PMV is in overleg met de EIB over de afstemming en aansluiting van de Vlaamse instrumenten op deze initiatieven.
- Het instrument voor noodhulp wordt onder meer ingezet om acties voor het testen van vaccins op EU-schaal uit te rollen. Dit is zeer positief onthaald door de Vlaamse onderzoekswereld.
- Het Solidariteitsfonds was voorheen een fonds voor natuurrampen. Het zou nu ook inzetbaar worden voor kosten die direct aan gezondheids crises zijn gerelateerd. België zou een beperkt deel van de kosten daarop kunnen verhalen. De intrafederale oefening hiervoor loopt.

Begrotingsflexibiliteit

Op het vlak van begrotingsflexibiliteit activeert de Europese Commissie de zogenaamde algemene ontsnappingsclausule. Concreet wil dit zeggen dat lidstaten maatregelen kunnen nemen die nodig zijn om de crisis te bestrijden. Zonder deze beslissing zouden de initiatieven op deelstaat- en federaal niveau onderworpen blijven aan begrotingsafspraken met de EU in het kader van het Stabiliteits- en Groei-pact.

ECB-steun

De Europese Centrale Bank heeft een bedrag van 750 miljard euro vrijgemaakt dat moet zorgen voor de beperking van de oplopende rentekosten van overheidsobligaties en bedrijfsobligaties. Deze 750 miljard euro is essentieel om ervoor te zorgen dat het financieel systeem in Europa blijft draaien.

Tijdelijk staatssteunkader

De Europese Commissie heeft verder een tijdelijk staatssteunkader voorgesteld ter ondersteuning van de economie. Dit biedt bijkomende mogelijkheden voor nationale subsidies in het kader van de crisis, op voorwaarde dat de regelingen worden aangemeld en door de Europese Commissie worden goedgekeurd. De verhoging van de waarborgcapaciteit van Gigarant is onder dit tijdelijk staatssteunkader aangemeld.

EU-onderzoek

Er is een specifieke Europese oproep van 48,5 miljoen euro voor vaccinontwikkeling, diagnose en behandeling. Er zijn achttien projecten geselecteerd. Verschillende Vlaamse onderzoeksinstituten zijn daarbij betrokken en twee Vlaamse universiteiten (Universiteit Antwerpen en Universiteit Hasselt) treden op als leidende partner in geselecteerde projecten.

Daarnaast was er een oproep van de Europese Innovatieraad gericht op start-ups en kmo's met technologieën en innovaties die extra relevant zijn in de strijd tegen het coronavirus. Er is 146 miljoen euro beschikbaar. De lijst met geselecteerde projecten is nog niet vrijgegeven, maar de eerste echo's lijken aan te geven dat ook hier Vlaamse bedrijven zijn geselecteerd.

Als tussentijdse conclusie stelt de minister dat er een veelheid aan Europese maatregelen werd ontplooid waar de Vlaamse actoren mee aan de slag gaan.

1.1.5. Wetenschapsbeleid en het bestrijden van het virus

Zoals al vermeld in de bespreking van de EU-initiatieven speelt wetenschappelijk onderzoek, en daarom ook het wetenschapsbeleid, een belangrijke rol in het bestrijden van het virus. Als minister bevoegd voor Innovatie en Wetenschap is Hilde Crevits fier op de verschillende Vlaamse onderzoekers die wereldwijd mee aan de top staan in de strijd tegen het coronavirus.

Alle academische instellingen zetten via onderzoeksprojecten in op COVID-19-gerelateerde onderwerpen. Een aantal onderzoeksprojecten werd ook geheroriënteerd naar COVID-19.

Daarnaast wordt ook de infrastructuur ingezet om de testcapaciteit uit te breiden. Dit gebeurt in samenwerking met de federale taskforce. Zo brengt VIB alle materiaal en skills in kaart. Samen met universiteiten en biotechbedrijven werden meer dan 600 vrijwilligers bereid gevonden om mee te werken.

De minister heeft ook aandacht voor het risico dat bedrijven door de tegenvallende economie zullen snijden in hun innovatie-uitgaven. Naast de maatregelen die worden genomen om de Vlaamse bedrijven economisch te versterken, zal ze via de verschillende steunmaatregelen van VLAIO blijven inzetten op het sensibiliseren en stimuleren om te innoveren. De budgetten blijven gehandhaafd, maar de hoge kwaliteitstandaarden ook. Het is mogelijk dat projecten van ondernemingen door deze crisis on hold worden geplaatst of dat ondernemingen de afgesproken termijnen niet halen, bijvoorbeeld omdat ze verplicht gesloten zijn of op beperkte capaciteit draaien. Indien dit het geval is, kunnen ondernemingen contact opnemen met VLAIO en wordt in overleg naar een oplossing gezocht waarbij termijnen kunnen worden verlengd.

1.2. Fase 2: opstap naar een relancebeleid

In het beleid ligt nu de nadruk op het opvangen van de impact en het garanderen van de continuïteit in het economische systeem. Op middellange termijn moet echter in maatregelen worden voorzien voor een snelle en krachtige sociaal-economische relance.

Grondige voorbereiding en brede ambitie

Deze heropbouwmaatregelen moeten snel maar grondig worden voorbereid. Maar er moet ook een brede ambitie zijn. De Vlaamse Regering wil de welvaartscreatie en de werkgelegenheid in Vlaanderen snel herstellen en aanknopen bij het groeipad

naar een hogere werkzaamheidsgraad. De economische relance zal maar succesvol zijn als het beleid de arbeidsmarkt volop kan laten inspelen op de gewijzigde situatie.

Er volgt nu wellicht een snelle evolutie van een zeer grote krapte naar een toename van de werkloosheid voor bepaalde functies. Een belangrijk onderdeel van de dynamische roadmap naar economisch herstel zal dus een performante aanpak zijn op vlak van begeleiding, ook bij herstructureringen, op vlak van opleiding en van de juiste stimuli om mensen terug aan de slag te krijgen. Talent zal ook na de coronacrisis een cruciale succesfactor blijven.

Tegelijk moeten de crisis en het relanceplan worden aangegrepen om de noodzakelijke maatschappelijke transitie waar mogelijk te versnellen, zonder de noodzakelijke economische groei te fnuiken. De doelstellingen die van bij de eerste letter van het relanceplan moeten worden meegenomen zijn: een inclusievere arbeidsmarkt met een sterke leercultuur, digitalisering, CO₂-reductie, circulariteit en bedrijvige kernen. Dit zal een bijzondere evenwichtsoefening vragen. De minister verwijst naar eerdere discussies in de commissies en merkt op dat dat vele bedrijven nu genoodzaakt zijn volop de kaart te trekken van de digitalisering.

Lessen uit de crisis

Uit deze crisis kunnen volgens de minister ook een aantal lessen worden getrokken. Meer dan ooit zijn mensen gaan thuiswerken en maken ze gebruik van digitale tools. Er is een toename van het onlineleren en verplaatsingen worden beperkt. De essentiële waarde van de lokale economie en nabije productie wordt duidelijk, mensen zijn nu onmiskenbaar meer geïnteresseerd in lokale producten. Misschien helpt de coronacrisis om een aantal cultuurveranderingen in Vlaanderen teweeg te brengen.

Om de Vlaamse overheid te ondersteunen in het maken van de juiste analyses wil de Vlaamse Regering een stuurcomité oprichten met onafhankelijke experts. De Vlaamse Regering moet nog kiezen wie als expert zal worden aangezocht.

1.3. Andere specifieke vragen

De minister gaat verder nog in op enkele andere specifieke vragen die schriftelijk werden bezorgd.

Een belangrijk vraagstuk dat terecht wordt opgeworpen, betreft het herstel en de toekomst van het winkelweefsel. Enkele kwesties zijn belangrijk op korte termijn, zoals de handelshuur, de solden of de organisatie van afhaalpunten. Daarnaast is er natuurlijk de succesvolle implementatie of doorstart van de e-commerce.

Handelshuur

De minister heeft nog geen decretaal initiatief genomen inzake de handelshuur. Er kunnen zich zo veel verschillende situaties voordoen en een algemeen werkende oplossing lijkt niet evident. Het is immers niet altijd duidelijk wie de partij is die het meeste hulp nodig heeft, de huurder of de verhuurder. Beiden kunnen, elk op hun manier, getroffen zijn.

Binnen de Economic Risk Management Group is een werkgroep een nota aan het voorbereiden op basis van gesprekken met alle betrokkenen. Het vertrekpunt is dat verhuurders op basis van vrijwilligheid bereidheid getoond hebben om gedurende een beperkte periode een aanzienlijk deel van de huurprijs kwijt te schelden. Van de overheid verwacht men dan dat het andere deel kan worden

geprefinancierd, via een afbetalingsplan op langere termijn voor de huurder. Het kabinet van de minister is betrokken bij deze werkgroep en wacht het verdere resultaat af.

Wat de problematiek van de onroerende voorheffing betreft, formuleert de minister enig voorbehoud. De positie van de lokale besturen mag niet uit het oog worden verloren.

Uitstel van de solden

Het ondersteunen van lokale handel is één van de prioriteiten in de beleidsnota van de minister. De huidige crisis maakt de nood aan een sterk detailhandelsbeleid alleen maar groter. Vanuit de Vlaamse bevoegdheid is het nu het moment om de consument nog meer dan anders te overtuigen om lokaal te kopen, tijdens de crisis waar het kan, maar ook zeker na de crisis.

Het beleid rond de solden is een federale bevoegdheid. De minister gaat ervan uit dat de federale minister van Economie en Consumenten bij een eventuele aanpassing van de soldenperiode met alle elementen rekening zal houden, ook met het belang van de lokale handel.

Non-foodwinkels

De non-foodwinkels werden op aanbeveling van de Nationale Veiligheidsraad verplicht gesloten. Er zijn meer en meer vragen vanuit diverse handelstakken om in versoepelingen te voorzien. De minister kan zich indenken dat een gedeeltelijke opening (bijvoorbeeld van afhaalpunten) of een opening met modaliteiten deel kan uitmaken van de geleidelijke heropstart van het maatschappelijk en economisch leven. Als minister van Economie is ze zeer gevoelig voor een snelle heropstart, maar die moet op een veilige manier kunnen gebeuren. De huidige crisis is een gezondheids crisis en terug openen moet op een veilige manier kunnen gebeuren om te vermijden dat opnieuw tot sluiting moet worden overgegaan.

Onlinehandel stimuleren

Specifiek voor de kleinhandel geeft VLAIO concrete tips om online met klanten te communiceren. Dat gebeurt via de portaalsite van de e-commercecampagne 'Het Internet. Ook uw zaak'.

Verder konden gemeenten en kmo-organisaties tot 1 april 2020 projecten indienen om voor handelaars infosessies te organiseren om met onlinemarketing en e-commerce aan de slag te gaan. Deze sessies zullen later op het jaar worden georganiseerd.

VLAIO is ook in bespreking met een aantal van zijn partners om de ondersteuning en begeleiding in het kader van het contract inzake ondernemerschap aan te passen aan de door COVID-19 veranderde omstandigheden. Er wordt daarbij onder meer gedacht aan ondersteuning van zelfstandige detailhandelaars en dienstverleners die als freelancer aan de slag zijn via webinars en digitale toolboxes. Recent werd door VLAIO in samenwerking met UNIZO, NSZ en VLAM ook de website www.koopinjebuurt.be online gezet. Die moet helpen om snel de lokale handelaar te vinden. In samenwerking met VLAM werd eerder al het initiatief 'Recht van bij de boer' opgezet. Het is voor de minister een voorbeeld van hoe de huidige crisis ook een aanzet kan zijn om creatief naar oplossingen te zoeken.

Voedingsindustrie

Het beeld van de productie en de werkgelegenheid in de voedingsnijverheid is gemengd. Uit de wekelijkse bevraging van ondernemingen door de werkgeversorganisaties blijkt dat 45,7 procent van de Vlaamse voedingsbedrijven al een beroep doet op de maatregel tijdelijke werkloosheid. Nog eens 18,1 procent overweegt om het systeem in te voeren in de komende maand. 17,1 procent van de Vlaamse voedingsbedrijven heeft meer dan 80 procent van het personeel op tijdelijke werkloosheid gezet, of is zelfs volledig gesloten. Omgekeerd is er bij 63,8 procent van de ondernemingen geen tijdelijke werkloosheid of is die beperkt tot minder dan 20 procent van het personeel.

Het Vlaamse Gewest is niet bevoegd voor de arbeidsreglementering, waartoe ook de afspraken over de vakantieregeling behoren. De bezorgdheden die in dit kader werden gesignaleerd, zal de minister uiteraard delen met haar federale collega Werk en Economie.

Ook de consumptieprijzen zijn een bevoegdheid van de federale minister van Economie. Minister Hilde Crevits begrijpt dat vooral het verbod op kortingen in het begin van de crisis aanleiding gegeven heeft tot een stijging van de (voedsel)prijzen. Inmiddels is dit verbod echter weer opgeheven en hebben verscheidene supermarkten al aangekondigd dat ze weer kortingen zullen invoeren.

Wat betreft mogelijke voedseltekorten, geven supermarkten inderdaad aan dat de import van voedsel en de invoer van bepaalde groenten en fruit, met name de citrusvruchten, moeilijker loopt dan gebruikelijk, zonder dat er echt een probleem dreigt. Het is – zeker bij verse voeding – van het grootste belang dat de Europese binnengrenzen voor goederen open blijven en dat het transport geen vertraging oploopt. De zogenaamde 'green lanes' voor goederentransport binnen Europa moeten de vlotte grensovergang bevorderen.

Ook wat betreft de import van voeding via de Vlaamse havens is er op dit moment geen probleem.

Op federaal niveau is er al overleg geweest met de voedingsketen. Door het sluiten van de horeca en opschorten van promotie-acties in de supermarkten, blijven de groothandelaars inderdaad met grote stocks zitten die niet lang houdbaar zijn. Minister Crevits zelf heeft al overleg gehad met het verbond van de Belgische Tuinbouwveilingen om ervoor te zorgen dat er maximaal gratis verdeling van tuinbouwproducten wordt georganiseerd. De veilingen leveren op jaarbasis ongeveer 68 ton voor gratis bedeling via de voedselbanken, OCMW's, rusthuizen, kinderdagverblijven enzovoort. In de eerste week na het sluiten van de horeca werd al 6 ton gratis verdeeld. Voor de minister is het vermijden van voedselverspilling een prioriteit. Dat betekent niet dat alles wat wordt geproduceerd gratis kan worden uitgedeeld, want dat zou ook een effect hebben op de prijs. Er kan wel voor worden gezorgd dat er zoveel mogelijk terecht komt bij kwetsbare groepen. In de schoot van de Economic Risk Management Group houdt een groep zich specifiek bezig met de agrovoedingsketen. Dit lijkt de minister het gepaste forum om acute problemen te bespreken en ze zet zich actief in om tot oplossingen te komen.

Springplank naar zelfstandige

'Springplank naar zelfstandige' is een federale maatregel die uitgaat van de RVA. Vlaanderen is dus niet bevoegd, maar de minister zal bij haar federale collega informeren of een verlenging van de periode van combinatie met de werkloosheidsuitkeringen kan worden onderzocht.

Vlaanderen Helemaal Digitaal

De taskforce 'Vlaanderen Helemaal Digitaal' heeft als opdracht om vraag en aanbod inzake digitale oplossingen beter op elkaar af te stemmen en dat in het licht van de maatregelen die worden genomen om de verspreiding van het virus te vertragen. Om die afstemming te realiseren, heeft de taskforce een platform opgericht waar enerzijds bedrijven hun digitale diensten kunnen aanbieden en anderzijds ook de vragen vanuit de verschillende beleidsdomeinen worden verzameld. De doelstelling van het platform is tot transparantie aan beide zijden te komen en ook bedrijven of organisaties die niet rechtstreeks een aanbod of vraag formuleren, inspiratie te laten opdoen. Er zijn momenteel geen bijkomende opdrachten.

2. Beleidsdomein Werk en Sociale Economie

Uit de schriftelijk ingediende vragen blijkt volgens de minister een grote en terecht bezorgdheid voor het beleidsdomein Werk en Sociale Economie. De Vlaamse arbeidsmarkt is dan ook stevig door elkaar geschud. Voor het eerst sinds augustus 2015 is de werkloosheid in Vlaanderen gestegen. Het aantal vacatures is in maart 2020, dus vlak na de lockdown, al enorm gedaald, een daling die zich zal verderzetten als heel wat ondernemingen gesloten blijven.

De minister parafraseert enkele alinea's uit een opiniestuk van Willem De Klerck, hoofd van de studiedienst van het Departement WSE: "We zien bij deze crisis dat onze samenleving zich op een paar dagen tijd radicaal anders is gaan organiseren. Ondernemingen en scholen turnden zich in snel tempo om, ook digitaal, en werknemers gingen hun tijd anders indelen. De grenzen tussen arbeid en werkloosheid, werk en privé, tussen thuis en op school, gezin en beroep vervaagden in geen tijd. ... E-learning werd in geen tijd gemeengoed en er kwam een versnelling in digitale hulpverlening en communicatie. ... Er is op vele plaatsen heel wat gemeenschapszin ontstaan."

Maar uiteraard brengt deze crisis ook heel wat zorgen met zich mee. De minister is ervan overtuigd dat de blik gericht moet blijven op een verhoging van de werkzaamheidsgraad en daarom blijft het de doelstelling om:

- de tewerkstelling maximaal terug op peil te krijgen, rekening houdend met de gezondheid en bescherming van de werknemers;
- daarbij te voorkomen dat er gedurende lange tijd een grote structurele werkloosheid zou ontstaan;
- van de crisis gebruik te maken om meer mobiliteit, dynamiek en innovatie en vooral meer opleiding op de arbeidsmarkt te realiseren;
- werken en gezondheid aan elkaar te koppelen, werk en gezin beter op elkaar af te stemmen, met andere woorden werkbaar en veilig werk te maken.

2.1. Dienstenchequesector

De dienstenchequesector staat vaak in de kijker. Meer dan 80.000 mensen zijn in Vlaanderen actief in deze sector en verrichten hoogst noodzakelijk werk.

Sluiten sector

De minister verwijst naar haar tussenkomst in de plenaire vergadering van 8 april 2020. Of de dienstenchequewerknemers al dan niet verder mogen werken, wordt federaal bepaald. De Nationale Veiligheidsraad bepaalt op basis van het advies van experts welke ondernemingen moeten sluiten. Voor de dienstenchequesector werd niet tot sluiting beslist.

Minister Hilde Crevits is zelf ook geen vragende partij voor de verplichte sluiting van de hele sector. Voor een aantal kwetsbare mensen is poetshulp onontbeerlijk. Hygiëne is immers nodig om het coronavirus te bestrijden, maar niet iedereen kan daar zelf voor zorgen. Daarom vindt de minister het belangrijk dat dienstenchequebedrijven hun diensten kunnen blijven aanbieden. Een sluiting van de sector zou voor extra druk op de diensten van de gezinszorg hebben gezorgd.

Huishoudhulp is natuurlijk enkel mogelijk wanneer het veilig kan voor de huishoudhulpen en hun gebruikers. Daarom werden richtlijnen opgesteld die veilige werk-omstandigheden garanderen. Door een preventieve aanpak moet worden vermeden dat mensen worden besmet. Deze richtlijnen zijn afgestemd op de aanbevelingen van de Nationale Veiligheidsraad en het Agentschap Zorg en Gezondheid.

Mocht een huishoudhulp toch ziek vallen, kan de vraag inzake aansprakelijkheid opduiken. Aansprakelijkheid is een heel complex gegeven, ze veronderstelt een fout of ernstige onachtzaamheid van de persoon die de schade veroorzaakt. Die fout of onachtzaamheid moet ook worden aangetoond. Met de richtlijnen inzake veiligheid krijgen de ondernemingen een duidelijk kader waarbinnen ze moeten werken om dit te vermijden.

Maatregelen

De Vlaamse Regering heeft in bijkomende middelen voor de dienstenchequeondernemingen voorzien, onder andere om aan de verplichtingen inzake veiligheid te kunnen voldoen. Dit geldt zowel voor de ondernemingen die open zijn gebleven als voor de ondernemingen die terug aan de slag gaan. De maatregel werd bekrachtigd op de Vlaamse Regering van 3 april 2020, het is dus nog te vroeg om vast te stellen wat het effect van deze beslissing op de sector is. De diensten van de minister zullen wel nauwlettend monitoren hoe de activiteiten in de dienstenchequesector al dan niet opnieuw starten.

Concreet houdt de maatregel in dat gedurende één maand, van 16 maart tot 19 april 2020, de ondernemingen 8,64 euro extra per dienstencheque krijgen. De totale kostprijs van deze maatregel wordt geschat op 21,6 miljoen euro. Tegelijk wordt – op basis van de verlaagde aankoop van dienstencheques – geraamd dat voor de periode van 16 maart tot 19 april 2020 circa 88 miljoen euro kan worden bespaard.

Met deze tegemoetkoming kunnen de erkende ondernemingen onder meer de nodige maatregelen nemen om te garanderen dat de dienstenchequewerknemers in veilige omstandigheden werken. Bij de prestaties die worden uitgevoerd vanaf 6 april 2020, moet minstens 25 procent van de verhoogde tegemoetkoming voor die veiligheidsmaatregelen worden ingezet. Dit moeten de erkende ondernemingen ook kunnen aantonen, door de nodige bewijsstukken voor te leggen wanneer daarom wordt gevraagd. Deze voorwaarde werd begin april 2020 duidelijk aan de dienstenchequesector gecommuniceerd, samen met transparante richtlijnen inzake veiligheid. Het is evident dat allereerst de maatregelen inzake social distancing worden gerespecteerd, zowel door de huishoudhulpen als door de gebruikers. Er is niet gevraagd om in mondklappers te voorzien. In de richtlijnen van de Nationale Veiligheidsraad en het Agentschap Zorg en Gezondheid wordt in deze werkcontext een masker slechts voorgeschreven wanneer besmette werknemers zelf aan de slag gaan of wanneer men bij besmette klanten aan het werk gaat. Beide situaties worden door de richtlijnen uitgesloten in de dienstenchequesector.

De bijkomende subsidie is daarnaast ook bedoeld als tussenkomst in de vaste kosten van de ondernemingen, die ondanks de verminderde prestaties blijven doorlopen. Ook stijgen de verplaatsingskosten, enerzijds door het uitvallen van

poetshulpen wegens ziekte en het wegvallen van normale prestaties, waardoor poetshulpen op andere plaatsen moeten worden ingezet, en anderzijds door het verminderd aanbod van het openbaar vervoer. Verder moeten de ondernemingen ook nog de nodige financiële middelen ter beschikking hebben om de bijdragen voor jaarlijks vakantiegeld, bijkomende premies enzovoort te betalen. De minister hoopt in ieder geval dat het sectoraal akkoord nu finaal zal worden goedgekeurd.

Ook van de gebruikers worden inspanningen verwacht. Zo moeten ze duidelijk communiceren over eventuele risico's op besmetting en de huishoudhulp tijdig annuleren. Wanneer de huishoudhulp komt poetsen, moeten ze mee voor een veilige werkplek zorgen door te voorzien in de mogelijkheid om de handen te wassen en in een propere handdoek, een desinfecterend middel en uiteraard alle poetsmateriaal en producten te voorzien. Alle richtlijnen zijn op de website van de Vlaamse overheid te vinden.

Voor het toezicht op de voorwaarden die aan de bijkomende subsidies worden gekoppeld, werd samen met de Vlaamse Sociale Inspectie een plan van aanpak uitgewerkt. Op korte termijn wordt actie ondernomen naar zowel ondernemingen als werknemers. De inspectie zal de actieve ondernemingen bevragen rond de maatregelen die zij nemen om te voldoen aan de vooropgestelde richtlijnen. De genomen maatregelen zullen door de inspectie worden gescreend. De inspectie zal ook de werknemers informeren over de mogelijkheid om het niet-naleven van de richtlijnen te melden.

Verlenging geldigheidsduur cheques

De geldigheidsduur van de dienstencheques die vervallen in de maanden maart en april 2020 wordt met drie maanden verlengd om de gebruikers de kans te geven deze dienstencheques nog te gebruiken. De cheques die vervallen in de maanden mei en juni 2020 worden ook verlengd tot eind juli 2020. De kostprijs van deze maatregel wordt op 800.000 euro geraamd.

Tijdelijke werkloosheid

In antwoord op de vragen over de tijdelijke werkloosheid en het inkomensverlies van de huishoudhulpen, merkt de minister op dat de tijdelijke werkloosheid in eerste instantie een federale bevoegdheid is. De federale overheid heeft de regelgeving al sterk versoepeld en versterkt met een supplement van 5,63 euro per dag. Het Vlaamse Gewest heeft in een algemene aanvullende maatregel voorzien om via de energiefactuur al een ondersteuning aan de getroffen werknemers te bieden. De tegemoetkoming bedraagt 202,68 euro per werknemer die tijdelijk werkloos of deeltijds tijdelijk werkloos werd. Op die manier worden alle getroffen werknemers op een gelijke wijze ondersteund, ook bijvoorbeeld de kelners of schoonheidsspecialisten die door de crisis getroffen zijn. Deze maatregelen vangen, zeker voor de laagste lonen, het loonverlies grotendeels op.

Het is volgens de minister zeer begrijpelijk dat veel economische activiteiten plots tot stilstand kwamen als een eerste reactie op de coronacrisis. Nu komt er een fase waarin werknemers onder veilige omstandigheden weer terug aan het werk willen gaan. In dat kader heeft de minister vanaf het begin van de crisis de aanmoedigingspremie voor werknemers in bedrijven in moeilijkheden verruimd naar bedrijven die een negatieve impact ondervonden van de coronacrisis. Werknemers in deze bedrijven die deeltijds minder kunnen gaan werken, genieten van deze aanmoedigingspremie.

De diensten van de minister houden de federale regelgeving nauwlettend in het oog en, afhankelijk van de duur van de crisis, zal worden bekeken welke bijkomende maatregelen het meest opportuun zijn, rekening houdend met de gezondheid, veiligheid, economie en begroting.

Rendabiliteit

In de beslissing van de Vlaamse Regering van 26 maart 2020 is ook opgenomen dat de structurele problematiek rond de rendabiliteit van de dienstenchequesector verder wordt onderzocht. De minister heeft al aangegeven dat ze open staat voor een indexering. De studie over de rendabiliteit wordt eerstdaags opgeleverd en zal aan de leden van de commissie worden bezorgd wanneer de studie is gevalideerd.

2.2. Tewerkstelling en economische activiteiten

Rol van VDAB

Er werden veel vragen gesteld over het gericht matchen en over de vacatures door de coronacrisis. Omdat in heel wat essentiële sectoren een extra nijpend personeelstekort dreigt, heeft VDAB op vraag van de minister een oproep gelanceerd naar werkgevers en werkzoekenden onder de noemer #COVID19.

Er zijn vooral personeelstekorten in de transport, logistiek, distributie (retail en voeding), land- en tuinbouw en de voedings- en zorgsector. Dit is te verklaren door reeds bestaande tekorten en ziekte van werknemers, maar specifiek voor de land- en tuinbouw ook omdat er te weinig seizoensarbeiders aanwezig zijn.

VDAB lanceerde op 20 maart 2020 een gerichte oproep naar werkgevers in deze sectoren om al hun vacatures te melden met de hashtag COVID19. Dit kan via de bestaande werkgeverspagina bij VDAB of heel eenvoudig door naar de gratis servicelijn van VDAB te bellen en daar de vacatures door te geven. Elke vacature die een werkgever rechtstreeks meldt aan VDAB met #COVID19 krijgt prioritaire aandacht. De bemiddelaars van VDAB nemen dan contact op met de werkgever en gaan gericht op zoek naar kandidaten.

De minister kan al het voorlopige resultaat (op datum van 9 april 2020) geven. Er werden in totaal meer dan 1815 vacatures met #COVID19 gemeld. Ongeveer 450 daarvan werden rechtstreeks aan VDAB gemeld, de rest zijn voornamelijk uitzendopdrachten (meer dan 1200 vacatures). De uitzendsector doet dus de nodige inspanningen om vacatures te detecteren, te melden en geschikte kandidaten te zoeken.

Sinds 24 maart 2020 kunnen mensen die geïnteresseerd zijn in #COVID19-vacatures dat aanduiden in hun 'Mijn loopbaan'-account op www.vdab.be. De voorbije weken is het aantal burgers die dit hebben aangeduid in hun dossier gestegen van 4774 tot 16.720. De helft van hen is geregistreerd als uitkeringsgerechtigde werkzoekende. De oproep heeft dus wel degelijk resultaat opgeleverd. VDAB heeft voorlopig nog geen cijfers beschikbaar over het aantal ingevulde vacatures.

Iedere werkzoekende, tijdelijke werkloze en uitzendarbeider kan een 'Mijn loopbaan'-account aanmaken op www.vdab.be, dus ook jobstudenten.

In de kantlijn wil de minister nog meegeven dat studenten die door het wegvallen van hun (studenten)job in financiële nood komen, contact kunnen opnemen met de sociale dienst of de dienst studentenvoorzieningen van hun onderwijsinstelling. Daarnaast wil de minister de studenten oproepen om aan de slag te gaan in essentiële sectoren. Nu wordt dit al door velen gedaan, maar zeker in de land- en tuinbouw is er de komende weken nog nood aan heel wat helpende handen.

VDAB ontvangt voorlopig geen signalen over pas gestarte werkzoekenden die wegens angst om besmet te worden, terug zouden vertrekken. Er wordt wel expliciet aan werkgevers gevraagd om in hun vacature toe te lichten hoe ze het welzijn van

hun medewerkers garanderen, en om hier extra aandacht aan te besteden op de eerste werkdag.

Tijdelijke werklozen

Als men tijdelijke werklozen proactief wil sensibiliseren om te participeren aan de arbeidsmarkt en in het bijzonder aan essentiële vacatures, kan het helpen te weten wie ze zijn natuurlijk. Er is nu geen verplichting voor hen om zich in te schrijven bij VDAB en er is natuurlijk ook geen verplichting om te gaan werken. Om meer gericht te kunnen sensibiliseren, heeft VDAB een aanvraag gedaan om een machtiging te krijgen voor de gegevens van tijdelijk werklozen. Momenteel beschikt enkel RVA over die gegevens. Van zodra VDAB over die gegevens beschikt, zal er een gerichte communicatie gebeuren met onder meer een oproep om te solliciteren, maar ook met een verwijzing naar het aanbod inzake onlinelieren en de mogelijkheid tot loopbaanbegeleiding. Uiteraard kunnen tijdelijke werkzoekenden ook nu al beroep doen op de diensten van VDAB.

Nieuwkomers naar de arbeidsmarkt toeleiden

Het toeleiden van nieuwkomers naar de arbeidsmarkt is een algemene maatregel uit het Vlaamse regeerakkoord en gebeurt dus niet louter in tijden van corona. De minister stelt voor om dit later grondig te bespreken. Ze werkt samen met minister Bart Somers aan een actieplan om inburgeraars sneller toe te leiden naar VDAB. Nu is het zo dat VDAB geen zicht heeft op welke inburgeraars er klaar zijn voor de arbeidsmarkt. De matching tussen het Agentschap Inburgering en Integratie en VDAB moet dus grondiger gebeuren.

Controle en sanctioneren

Er wordt niet in een aangepaste aanpak voorzien na de coronacrisis. Maar de bemiddelaar zal in de opbouw van zijn bemiddeling rekening houden met de situatie op de arbeidsmarkt en daar zijn acties en opdrachten op afstemmen. Als het dossier door de controledienst wordt onderzocht, zal worden nagegaan of de aangebrachte elementen realistisch en haalbaar zijn en ook of ze effectief kunnen worden bewezen. Indien dit niet het geval is, zal de sanctie als voorheen worden toegepast. De minister wil benadrukken dat er niet wordt gesanctioneerd op het niet vinden van werk, wel op de inspanningen die daartoe al dan niet worden geleverd.

Nieuwe rol van VDAB en het inzetten op een outreachende aanpak

De opdracht van VDAB wordt in het Vlaamse regeerakkoord uitgebreid tot "de centrale datagedreven en resultaatgerichte werkzaamheids- en loopbaanregisseur van het volledige activeringsbeleid in Vlaanderen". Om deze opdracht te realiseren heeft VDAB in haar managementplan 2020-2025 gekozen voor een nieuw operationeel model. De voorbereiding hiervan loopt en de invoering zal een belangrijke nieuwe mijlpaal worden in de werking van VDAB. De minister ziet de huidige crisis ook als een opportuniteit voor VDAB om zijn rol als regisseur voluit op te nemen en te laten zien wat het agentschap kan betekenen voor diverse groepen in de samenleving die daarvoor nog geen beroep deden op de dienstverlening. De minister geeft het voorbeeld van de seizoensarbeiders in de landbouw.

Het is nu nog te vroeg om te bekijken welke extra middelen nodig zijn om zoveel mogelijk werkzoekenden een gepast traject aan te bieden. Dit wordt wel goed opgevolgd.

Er werden ook verschillende vragen gesteld over de keuzemogelijkheid tussen tijdelijke werkloosheid wegens het gezondheidsrisico en het blijven werken omwille van de economische noodzaak. In het bijzonder was er ook de vraag of

werknemers uit maatwerkbedrijven vlotter kunnen uitgeleend worden aan andere (maatwerk)bedrijven. De minister is heel tevreden met het kaderakkoord dat de socialprofitsector op 1 april 2020 heeft gesloten voor de tijdelijke uitlening van werknemers aan een andere werkgever. Daardoor wordt het voor organisaties die hun activiteiten zien verminderen in het kader van de coronacrisis gemakkelijker om personeel ter beschikking te stellen van andere ondernemingen in de sector, waar het wel alle hens aan dek is. Belangrijk is wel dat het moet gaan om een tijdelijke uitlening, en steeds op vrijwillige basis. Ook voor (de begeleiders van) maatwerkbedrijven is dit zeker een optie. Voor doelgroepwerknemers tewerkgesteld in de maatwerkbedrijven voorziet de maatwerkregelgeving ook in de mogelijkheid van enclavewerking. Op deze manier kunnen doelgroepwerknemers begeleid gaan werken in de corebusiness van een andere onderneming, bijvoorbeeld in de landbouwsector of de zorgsector. Die transitie mogelijk maken tussen sectoren is belangrijk voor de minister, zeker in deze crisissituatie. Dit is trouwens ook opgenomen in het tienpuntenplan van de Vlaamse minister van Welzijn voor de woonzorgcentra.

In het beleidsdomein WSE wordt vooral ingezet op veilig en verantwoord werken. Zeker in sectoren zoals de dienstenchequesector of de maatwerkbedrijven en LDE-ondernemingen, waarin mensen toch in bijzondere omstandigheden werken. De minister plant daarvoor aanvullende beschermende maatregelen.

Toeleiding van arbeidskrachten naar de landbouw- en voedingsindustrie

Minister Hilde Crevits verwijst naar de uitgebreide toelichting die ze op 8 april 2020 heeft gegeven in de commissie Landbouw. De cijfers over de nood aan seizoensarbeiders zijn gekend. De overgrote meerderheid van de buitenlandse seizoensarbeiders komt uit EU-landen, slechts een kleine minderheid wordt aangetrokken uit landen die geen lid zijn van de EU.

Er stellen zich algemeen twee problemen. Ten eerste sluiten vele Europese lidstaten hun grenzen. Vaak is het dan onduidelijk of seizoensarbeiders de grenzen mogen oversteken. Op federaal niveau werd daartoe de zogenaamde plukkaart verlengd en op Vlaams niveau de arbeidskaart. Zoals al vermeld, kunnen ook mensen die nu tijdelijk werkloos zijn aan de slag als gelegenhedswerknemers in de land- of tuinbouw.

De Europese Commissie heeft op 30 maart 2020 ook duidelijke richtlijnen uitgevaardigd. Seizoensarbeid wordt beschouwd als een essentiële verplaatsing, zodat elke seizoensarbeider zich binnen de EU kan verplaatsen. In de praktijk zijn er nog wel problemen, die meestal wel worden opgelost.

2.3. Sociale Economie en maatwerkbedrijven

Essentiële activiteiten

Een vaak terugkerende vraag was of er nog wordt gewerkt in de maatwerkbedrijven. Dat is inderdaad het geval.

In afspraak met de twee grote maatwerkkoepels, HERWIN en Groep Maatwerk, organiseert het Departement WSE wekelijks een korte bevraging bij alle maatwerkbedrijven. Deze enquête peilt in eerste instantie naar de tewerkstellingsgraad van de doelgroepmedewerkers in de maatwerkbedrijven. De eerste enquête had betrekking op de laatste week van maart 2020 en had een responsgraad van ongeveer 70 procent. Uit de resultaten blijkt dat 20 procent van de doelgroepwerknemers nog aan de slag is, 80 procent is tijdelijk werkloos. De ziektecijfers zijn in 27 procent van de bedrijven met meer dan 10 procent gestegen. Het is wel niet duidelijk of de ziekte altijd rechtstreeks aan corona is gelinkt.

Sommige maatwerkactiviteiten liggen volledig stil, bijvoorbeeld de kringwinkels en de fietspunten. Anderzijds loopt een aantal essentiële activiteiten of toelevering aan essentiële sectoren gewoon door (bijvoorbeeld de verpakking van voeding en dranken en van medicamenten, de productie van medisch materiaal zoals mondkapen en schorten enzovoort). De activiteitsgraad is dus heel divers, net zoals in de reguliere economie. Sommige maatwerkbedrijven zijn volledig dicht, andere zijn nog actief.

Hygiëne- en voorzorgsmaatregelen

Er werd gevraagd of de hygiëne- en voorzorgsmaatregelen ter voorkoming van besmetting door het coronavirus ook in maatwerkbedrijven goed worden toegepast. De minister benadrukt dat de maatwerkkoepels en de bedrijven in de sociale economie sterk inzetten op de social distancing en andere hygiënische en voorzorgsmaatregelen. Zo laat men de medewerkers minder werken (er zijn veel tijdelijk werklozen) en worden er stickers op de vloer en op de tafels in de refter gekleefd om te leren afstand houden. De sociale diensten van de maatwerkbedrijven spelen daarin een zeer belangrijke rol. Bij het afbouwen en opbouwen van de bedrijfsactiviteiten wordt rekening gehouden met de mogelijkheden bij de werknemer op vlak van kinderopvang, emotionele beleving van de crisis, mobiliteitsgedrag enzovoort.

Groep Maatwerk heeft speciaal Maatwerk TV ontwikkeld. Korte informatieve en creatieve nieuwsfilmpjes zijn, tweemaal per week, te bezichtigen op Facebook. Dit is televisie op niveau van alle maatwerkers die tijdelijk werkloos zijn en verplicht thuis zitten.

Voor vele doelgroepmedewerkers is werken erg belangrijk, het is vaak een manier om uit hun sociaal isolement te geraken. Vandaar dat volgens de minister extra aandacht nodig is en niet zomaar dezelfde maatregelen als voor werknemers in de andere bedrijven kunnen worden genomen. Het is nodig de angst weg te nemen en tegelijk ook de mogelijkheid open te laten om toch te werken. De minister is in overleg met de sector en tracht extra maatregelen voor de veiligheid en bescherming te nemen. Indien nodig zal ten gepaste tijd een dossier aan de Vlaamse Regering worden voorgelegd.

Ondersteuningsmaatregelen

Op initiatief van de minister heeft de Vlaamse Regering vier grote ondersteuningsmaatregelen genomen om de sociale economie te beschermen en te ondersteunen. Het gaat om:

- het opschorten van de doorstroomtrajecten en het verlengen van de inschakelingstrajecten bij lokale diensteneconomie;
- het opschorten van de regel voor invulling van het aantal doelgroepwerknemers in maatwerkbedrijven, met andere woorden dus ook het herverdelen van het onbenutte contingent;
- het vergroten van de financiële ademruimte door het stoppen van de automatische inhoudingen op de maandelijkse betalingsvoorschotten;
- het garanderen van de financiering van de begeleiding van arbeidszorgmedewerkers.

Deze vier maatregelen hebben betrekking op de gevolgen van de coronacrisis voor de maatwerkbedrijven en doelgroepwerknemers op korte termijn.

Samen met de sector bekijkt de minister ook welke meer structurele maatregelen kunnen worden genomen om de graduele heropstart van de economische activiteiten in het postcoronatijdperk te faciliteren, dat is het zogenaamde relancebeleid. Binnenkort vindt hierover overleg plaats met werkgeversfederaties en het

Departement WSE. De minister deelt de bezorgdheid van Groep Maatwerk en HERWIN dat de ondernemingen in de sociale economie een moeizame en lange herstelperiode tegemoet gaan. Daarvoor zal extra aandacht moeten zijn bij de heropstart.

Beleidsplannen voor de sociale economie behouden

Een volgende vraag ging over de impact van de coronacrisis op de lopende beleidsplannen voor de sector van de sociale economie. Wat betreft individueel maatwerk werkt de administratie nog steeds volop aan de ontwikkeling van een visie voor de uitrol ervan. De ambitie en de timing van de minister is vooralsnog niet veranderd. De minister wil voor het zomerreces een visie- en conceptnota aan de Vlaamse Regering voorleggen.

De beslissing tot opschorting van de 90 procentregel betekent dat maatwerkbedrijven in 2020 niet per se 90 procent van het hen toegekende contingent vte's effectief moeten hebben ingevuld. Daardoor volgt er in 2021 ook geen automatische herverdeling van het niet-ingevulde contingent. Niemand hoeft extra gesancioneerd te worden door de coronacrisis. De motivering van de beslissing is ook dat de maatwerkbedrijven gedurende het volledige jaar 2020 eerder gradueel zullen heropstarten en dus niet enkel tijdens de duur van de crisis hinder zullen ondervinden.

Wat de doorstroomtrajecten en de evaluaties betreft, blijkt uit een eerste navraag door VDAB dat de sector inderdaad te maken heeft met veel tijdelijke werkloosheid door de opschorting van het merendeel van de activiteiten. Het was dus een logische stap om de doorstroomtrajecten tijdelijk op te schorten. Er worden op dit moment toch geen nieuwe stageplaatsen gevonden. De minister verwacht dat de doorstroomtrajecten opnieuw kunnen opstarten wanneer de economie terug op snelheid komt.

Ook wat de hervorming van de arbeidszorg in de sociale economie betreft, werkt de administratie nog steeds aan een eenduidig en structureel financieel beleidskader. De ambitie en de timing van de minister is vooralsnog niet veranderd.

De-minimisregeling

De minister kreeg ook de vraag of de voorziene steunmaatregelen voor de sociale economie nu onder de de-minimisregeling vallen. De minister stelt dat extra steunmaatregelen zoals de coronahinderpremie onder deze regeling vallen. Gezien de beperkte omvang, de administratieve eenvoud en de gewenste snelheid van uitvoering heeft de Vlaamse Regering ervoor gekozen om de hinderpremiemaatregel onder de de-minimisregeling te plaatsen. Dit werd zeer snel en efficiënt uitgewerkt, nog vooraleer er sprake was van een tijdelijk soepeler kader inzake staatssteun. Er werd dus niet gekozen voor een langdurige aanmeldingsprocedure bij de Europese Commissie.

Op dit ogenblik zijn er volgens info van het Departement WSE nauwelijks 4 van de 160 maatwerkbedrijven die het plafond van 200.000 euro staatssteun in 2020 al volledig hebben bereikt. Dus voor meer dan 97 procent van alle maatwerkondernemingen is er nog voldoende ruimte om de hinderpremie of de compensatievergoeding aan te vragen.

De gekende loon-, begeleidings- en organisatiepremies die maatwerkbedrijven ontvangen, vallen buiten de de-minimisregeling. Deze subsidies vallen onder de groepsvrijstellingsverordening. Het is zelfs zo dat de begeleidingspremie en de organisatiepremie worden doorbetaald, ook al zijn er nu veel minder of geen

(doelgroep)werknemers effectief aan de slag en is er bijna geen economische activiteit meer.

De minister heeft nu al opdracht gegeven aan het Departement WSE om samen met de sociale partners na te denken over een soort van noodfonds voor de sociale economie, in functie van de opstart op middellange termijn. Afhankelijk van de structurele maatregelen die nodig blijken, kan nog altijd worden bekeken of bij de Europese Commissie moet worden gepleit voor een regeling inzake financiële staatsteun buiten de de-minimisregeling.

Productie van medisch materiaal.

Verschillende maatwerkbedrijven hebben hun economische activiteiten opgeschroefd of geheroriënteerd richting het produceren van mondmaskers. Andere maatwerkbedrijven waren al actief in de productie en verpakking van bijvoorbeeld medisch materiaal (medicamenten, beschermingsmateriaal enzovoort). Ook deze activiteiten zijn nu opgedreven. Het initiatief hiertoe ligt bij de bedrijven zelf, net zoals dat bij de reguliere bedrijven het geval is. De maatwerkbedrijven hebben nog altijd de vrijheid van ondernemerschap en kunnen bepalen op welke economische activiteiten ze inzetten. Sommige maatwerkbedrijven kunnen zich op korte termijn kwaliteitsvol heroriënteren naar activiteiten zoals het vervaardigen van mondmaskers, maar dat zullen vooral de maatwerkbedrijven zijn die hiervoor ook de technische capaciteiten hebben.

De kwestie van de mondmaskers is natuurlijk niet alleen een zaak van de maatwerkbedrijven, ook de gewone bedrijven hebben hierin een belangrijke rol te spelen en dat doen ze ook. Op de website van VLAIO werd een oproep gelanceerd naar bedrijven die kunnen bijdragen om paramedisch materiaal, zoals mondmaskers en handgels, en medische apparatuur te produceren tijdens de coronacrisis. Vele bedrijven gaan daarop in.

Daarnaast heeft de minister ook aan de speerpuntcluster Catalisti de opdracht gegeven om een aantal projecten rond het produceren van mondmaskers te bundelen en hun advies hierover te geven.

Vlaanderen investeert vandaag al in innovatie, ook inzake medisch materiaal. De minister is dan ook sterk geïnteresseerd in de vraag naar de opstart van een eigen productielijn voor maskers of beschermend materiaal. Een doorbraak is mogelijk op til. Maar het blijft een uitdaging om het juiste textiel en de juiste grondstoffen te vinden, die de vereiste kwaliteit en bescherming kunnen bieden voor de productie van kwaliteitsvolle mondmaskers. Dat geldt zowel voor de chirurgische mondmaskers als voor de zogenaamde FFP2-maskers. Fedustria, de beroepsvereniging van de textielindustrie, helpt mee de juiste materialen te zoeken.

Vanuit Flanders Make worden inspanningen gedaan voor de productie van beademingsapparatuur.

Er was een specifieke vraag over de bescherming van begrafenisondernemers. De minister heeft alle begrip voor de bezorgdheden van de begrafenisondernemers en het personeel in de mortuaria. Op federaal niveau heeft de Risk Management Group een verdelingsplan opgesteld voor de verdeling van beschermend materiaal. De begrafenisondernemers en het personeel in de mortuaria zijn opgenomen in de lijst, maar het betreft wel een lijst waarin een prioritaire volgorde is vastgelegd, op basis van het advies van wetenschappers en experts. Die lijst wordt gevolgd.

2.4. Online opleidingen en levenslang leren

VDAB gebruikte reeds voor de coronacrisis de sociale media om opleidingen, zowel fysieke als onlineopleidingen, te promoten. In de campagne 'Blijf leren' werd gefocust op het hele aanbod. De crisis heeft gezorgd voor vernieuwde aandacht voor de onlinecursussen.

Met de campagne 'VDAB houdt werk in beweging', die van start gaat op 20 april 2020, wil VDAB online leren blijvend op de radar houden. Het agentschap zal ook in voldoende extra capaciteit voorzien door instructeurs uit de competentiecentra als coaches onlineleren in te zetten.

Er zijn geen cijfers beschikbaar over het profiel van mensen die een onlineopleiding volgen. Wel worden werkzoekenden die online leren opgevolgd omdat ze een VDAB-dossier hebben. Er lopen projecten om deze rapportering mogelijk te maken in de toekomst. Het profiel van de inschrijvers kan wel enigszins afgeleid worden uit de keuze van cursus. Kwantitatief zijn er veel inschrijvingen voor initiatie boekhouden, Excel 365 en Frans voor beginners. Dit zijn cursussen die een breed publiek aanspreken. Ook de VDAB-cursus Basis rekenen wordt goed gevolgd. Andere cursussen met per definitie een beperkter publiek zijn in opmars in de domeinen hout en bouw, industrie, transport en logistiek, maar staan niet in de top tien.

Momenteel loopt er met VDAB en Syntra een proefproject, waarbij VDAB via het Syntra-leerplatform onlinecursussen ter beschikking stelt aan cursisten van Syntra. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van specifieke technologie die het mogelijk maakt om cursussen onderling met platformen van opleidingsverstrekkers uit te wisselen.

De opleidingengids van VDAB bevat reeds een groot opleidingsaanbod. Andere organisaties en opleidingsverstrekkers kunnen daarin hun opleidingsaanbod kenbaar maken. Vandaag doen ze dit al voor hun klassikaal aanbod en dat kan ook met hun onlineaanbod worden uitgebreid.

VDAB waakt over de kwaliteit van de cursussen. Bij VDAB wordt het aanbod van leerproducten afgestemd op de behoeften van zowel de arbeidsmarkt, zij die leren en de instructeurs en docenten.

De minister herhaalt dat het aanbod van VDAB gratis is. Betalende software, zoals bijvoorbeeld Office 365, wordt voor niet-werkende werkzoekenden ter beschikking gesteld gedurende de opleiding. Aan verbindingproblemen, die vaak gerelateerd zijn aan de beschikbare bandbreedte van providers en de configuraties van de toestellen van de eindgebruiker, kan VDAB uiteraard weinig doen.

2.5. Extra ondersteunende maatregelen voor individuele beroepsopleiding en wijk-werken

De minister heeft enkele maatregelen genomen om tegemoet te komen aan de inkomenssituatie van werkzoekenden die in een statuut zitten waaraan een vergoeding (bovenop de werkloosheidsuitkering) is gekoppeld en die daarop hun leven hebben georganiseerd. Dat is het geval voor IBO-cursisten die zicht hebben op een arbeidsovereenkomst en voor wijk-werkers, waarvan er velen al jaren bijverdienen door klusjes uit te oefenen.

Individuele beroepsopleiding

De Vlaamse Regering besliste, na overleg met de sociale partners, om een coronavergoeding te geven aan IBO-cursisten wiens overeenkomst was stopgezet. Deze coronavergoeding is gebaseerd op de IBO-premie van iedere individuele

cursist. De IBO-premie is een aanvulling op het inkomen van deze cursist en is een inspanningsincentive voor het volgen van deze opleiding. De IBO-premie zelf houdt bijgevolg geen rekening met de gezinssituatie van de cursist en dat is dus voor de coronavergoeding ook niet het geval.

Een (ex-)IBO-cursist krijgt de coronavergoeding zolang de resterende opleidingsperiode hier recht op geeft, of tot zolang de coronamaatregelen dit nodig maken. Van zodra de coronamaatregelen dit toelaten, kan de ex-cursist alsnog zijn opleiding afmaken en aangeworven worden.

De coronavergoeding is, net zoals de IBO-premie, onderhevig aan bedrijfsvoorheffing. Ze kan worden gecumuleerd met de werkloosheidsuitkering, andere uitkeringen en loon, bijvoorbeeld als interimkracht in een essentiële sector. De premie zal automatisch toegekend worden aan de getroffen cursisten, zij hoeven hier geen actie voor te ondernemen.

Sinds 12 maart 2020 werden 1645 IBO's stopgezet wegens de coronacrisis. Het besluit betreffende deze coronavergoeding heeft uitwerking met ingang van 13 maart 2020 en treedt buiten werking op 24 april 2020. Het kan via een ministerieel besluit worden verlengd.

Wijk-werken

De Vlaamse Regering keurde op voorstel van de minister een aantal maatregelen goed om wijk-werkers te ondersteunen tijdens de coronacrisis. Het gaat om een kleine groep van ongeveer 6000 mensen, maar wel een kwetsbare groep. De vergoeding bedraagt 70 procent van de gemiddelde vergoeding, gebaseerd op het aantal in het wijk-werkplatform geregistreerde prestaties van de betrokkene in de maanden augustus 2019 tot en met januari 2020.

Van de wijk-werkorganisatoren wordt verwacht dat zij zoveel mogelijk activiteiten op een veilige manier continueren en het volume aan activiteiten in essentiële sectoren uitbreiden. Vanuit VDAB en VVSG is er een gezamenlijke communicatie vertrokken naar de wijk-werkorganisatoren om hen te vragen creatief na te denken over wat mogelijk is als veilige activiteit die past in een traject naar werk en ook nuttig is in deze bijzondere tijden.

Momenteel is er nog geen duidelijk zicht op de impact van de coronacrisis op de prestaties van maart 2020, al geven heel wat wijk-werkorganisatoren wel aan dat gebruikers afhaken of activiteiten worden stopgezet.

Met deze maatregelen inzake IBO en wijk-werken werd ingespeeld op het wegvalen van een bijkomende vergoeding voor werkzoekenden. De minister probeert samen met VDAB en de sociale partners te voorkomen dat ze in precaire situaties terechtkomen.

2.6. Andere specifieke vragen

Europees Sociaal Fonds

De minister heeft alle begrip voor de situatie waarin vele ESF-promotoren door de coronacrisis zijn terechtgekomen. Daarom wil ze hen tegemoetkomen, in zover de Europese regelgeving dat toelaat.

Concreet betekent dit dat alle projecten van promotoren die erom verzoeken, verlengd zullen worden met de maanden van de coronacrisis, waarbij het aantal maanden naar boven wordt afgerond. Voor bepaalde individuele dossiers, zoals innovatiedossiers, waarvoor kan worden aangetoond dat het terug opstarten meer

tijd vergt, zal men soepel meedenken met de promotoren. Deze procedure wordt opgestart nadat de crisismaatregelen, of toch die maatregelen die een normale werking verhinderen, een einde nemen. VDAB en het Departement WSE hebben op vraag van de minister met de partners op het terrein overleg gevoerd over de flexibiliteit die nodig is in de subsidies en overeenkomsten. Het is niet de bedoeling dat de partners in problemen komen door de coronacrisis. De Vlaamse regering heeft de afspraak gemaakt dat er voor toegezegde subsidies flexibel zal worden omgegaan met de termijnen en dat ook de doelstellingen en resultaten kunnen worden aangepast.

Verlofstelsels en aanmoedigingspremies

De crisis en de genomen maatregelen hebben een zware impact op ieders dagelijks leven. Het sluiten van de scholen en het wegvallen van hun netwerk door de lockdown stelt vele ouders van jonge kinderen voor opvangproblemen.

De minister wil uitdrukkelijk iedereen bedanken voor de flexibele houding die nu wordt aangenomen op het vlak van werkorganisatie. Vele ouders werken nu van thuis uit, en tegelijk kinderen opvangen en aan de slag blijven vraagt veel van de ouders. Gelukkig bestaan er voor werknemers en ambtenaren al verschillende systemen om gedurende een bepaalde periode minder te werken om tijd vrij te maken voor kinderen.

Zo kunnen werknemers die werken in de Vlaamse openbare sector Vlaams zorgkrediet opnemen, onder meer voor de zorg voor een kind tot en met twaalf jaar. Werknemers die in de profitsector of de socialprofitsector werken en die ouder-schapsverlof opnemen, kunnen een Vlaamse aanmoedigingspremie ontvangen. Dit is een aanvullende uitkering bovenop de federale onderbrekingsuitkering.

Wat betreft het Vlaams zorgkrediet wil de minister nog onderzoeken of bijkomende flexibiliteit mogelijk is. Ze wil nagaan of er mogelijkheden zijn om ouders te ondersteunen die verlof nodig hebben om hun kinderen op te vangen voor een kortere periode dan drie maanden.

Overuren van jobstudenten

Er werd ook een vraag ingediend over het overschrijden van het aantal uren dat jobstudenten mogen presteren. De overeenkomst voor tewerkstelling van studenten is een federale bevoegdheid. De minister kan de bezorgdheid begrijpen en heeft die overgemaakt aan de federale minister bevoegd voor Werk.

Syntra en duaal leren

Enkele specifieke vragen handelden over de positie van leerlingen die duaal leren volgen tijdens de coronacrisis. De Syntra-vzw's volgen de richtlijnen van de Vlaamse overheid. Die werden in overleg tussen de ministers van Werk en Onderwijs opgesteld om duidelijkheid te geven aan alle betrokkenen: leerlingen, ouders, onderwijs- en opleidingsverstrekkers en ondernemingen.

Er werd beslist om de overeenkomsten voor alternerende opleidingen (dual leren, leertijd en deeltijds beroepssecundair onderwijs) tijdelijk te schorsen en enkel een uitzondering toe te staan voor leerlingen die opgeleid worden in cruciale sectoren en essentiële diensten. De overeenkomsten in dergelijke ondernemingen en diensten kunnen verder lopen als aan de volgende drie voorwaarden tegelijk is voldaan:

- de opleiding is opgenomen in de lijst van opleidingen in duaal leren/leren en werken en de overeenkomsten hebben betrekking op essentiële diensten die verder mogen lopen;

- de sector in kwestie vindt het mogelijk en wenselijk dat de werkplekcomponent wordt voortgezet;
- de onderneming vindt het opportuun om de opleiding op de werkplek voort te zetten en kan de beschermingsmaatregelen garanderen.

Het aangehaalde voorbeeld van een dakwerker voldoet niet aan die voorwaarden. Deze bedrijven vallen wel onder de essentiële diensten, maar met een beperking tot dringende werken en tussenkomsten.

Voor de lijst van essentiële opleidingen is vooral gekeken naar de opleidingen die veel voorkomen in diensten die nu echt op volle toeren moeten draaien, voornamelijk in de zorg, logistiek en voeding.

Indien de opleiding wordt geschorst kunnen de ondernemingen voor de leerlingen tijdelijke werkloosheid 'overmacht coronavirus' aanvragen. De RVA beslist of de tijdelijke werkloosheid wordt aanvaard en of bijgevolg uitkeringen worden toegekend.

Alle ondernemingen die erkend zijn om een alternerende opleiding aan te bieden, werden door Syntra Vlaanderen van deze maatregelen op de hoogte gesteld. Ook de Syntra's zelf hebben de ondernemingen en de cursisten van de leertijd en duaal leren geïnformeerd.

Conclusie

De minister besluit dat de talrijke vooraf ingediende vragen getuigen van een grote betrokkenheid bij het beleidsdomein Werk en Sociale Economie en bij de samenleving in al haar facetten. De uitdagingen zijn zeer groot, maar de minister is ervan overtuigd dat door goede ingrepen de samenleving door deze moeilijke periode kan geraken.

II. Bespreking

1. Vragen en opmerkingen van de leden

Tussenkomst van Philippe Muylers

Philippe Muylers wil dieper ingaan op één element uit de uiteenzetting van de minister. Het wetenschappelijk onderzoek dat in Vlaanderen gebeurt, is inderdaad van zeer hoog niveau. De strategische onderzoekscentra brengen heel wat mogelijkheden met zich mee. Specifiek het VIB heeft naar aanleiding van SARS een aantal onderzoeken gedaan naar het verhinderen van de binding tussen een virus en de menselijke cellen. Die mogelijkheid zou ook realiseerbaar zijn voor COVID-19. Maar de bepalingen in de federale wetgeving bemoeilijken het experimenteren daaromtrent. De procedures zijn zeer stringent. Kan de minister contact opnemen om te vragen hoe die procedures kunnen worden versneld? Op die manier kan het werk van het VIB sneller worden gevaloriseerd.

Tussenkomst van Caroline Gennez

Caroline Gennez bevestigt dat heel veel mensen een directe impact ondervinden van de coronacrisis, niet in het minst de werknemers en ondernemers die worden getroffen door inkomstenverlies. Het is belangrijk een aantal details uit te klaren, zodat de mensen op het terrein over de juiste informatie kunnen beschikken.

Het lid geeft een aantal vragen over de reikwijdte van de hinderpremie. De minister gaf aan dat de hinderpremie zou worden beperkt tot één premie per locatie. Maar wat met koppels die op hetzelfde adres wonen en beiden een eenmanszaak

hebben, met heel verschillende economische activiteiten? Kan de minister die mazen in het net maximaal dichtten?

Het lid heeft ook het concrete voorbeeld van een startende ondernemer die een overname heeft getekend voor een horecazaak. Die ondernemer heeft een ondernemingsnummer vanaf 1 april. Hij heeft de nodige investeringen gedaan, maar kon niet eerder van start gaan. Kan de minister ook in dergelijke gevallen de hinderpremie toepassen?

De minister gaf een uitgebreide toelichting over de de-minimisregeling voor de maatwerkbedrijven. De sector, meer bepaald HERWIN, vraagt om via de Federale Regering toch een clearance voor de Vlaamse maatwerkbedrijven aan te vragen, zodat kan worden vermeden dat de maatwerkbedrijven onder de de-minimisregel vallen. De minister gaf aan dat nog maar vier maatwerkbedrijven het plafond hebben bereikt, maar er zijn nog vele maanden te gaan in 2020. De vraag is dus om voor maatwerkbedrijven een beroep te doen op het Temporary Framework van de EU, dat flexibiliteit biedt voor staatssteun in de context van de coronacrisis.

De minister heeft de financiële ondersteuningsmaatregelen uitgebreid toegelicht. De sp.a-fractie staat achter de ontwikkeling daarvan en achter de ruime mogelijkheden voor PMV/z en Gigarant. De vraag is evenwel of er voor de bedrijven die de crisiswaarborgen van PMV/z en Gigarant genieten, ook voorwaarden zijn met betrekking tot tewerkstelling, bonussen en dividenden. Het zou te betreuren zijn dat bedrijven toch nog dividenden zouden uitkeren als ze zwaar aanspraak maken op staatssteun en mensen ontslaan of op tijdelijke werkloosheid zetten. Om de inspanningen van de overheid en van het bedrijf zelf maximaal ten goede van de medewerkers te laten komen, heeft Solvay bijvoorbeeld al een rem gezet op de uitkering van dividenden.

De volgende vraag betreft het Solidariteitsfonds van de Europese Unie. Caroline Gennez vraagt de minister om de input van de Vlaamse Regering inzake de inzet van dat fonds te concretiseren. En wat is het standpunt van de Vlaamse Regering over de zogenaamde coronabonds? De Federale Regering hinkt wat dat betreft op twee benen, maar de Vlaamse Regering heeft ook inspraak in het standpunt dat wordt ingenomen aan de Europese tafel.

Caroline Gennez steunt de beslissing van de Vlaamse Regering over de coronapremie voor de mensen in een individuele beroepsopleiding en de compensatie voor wijk-werkers. De sp.a heeft die overigens mee op de agenda heeft gezet. Na een IBO heeft de medewerker de garantie op een aanwerving. Aangezien niet alle bedrijven nu operationeel zijn, zal dat in veel gevallen niet het geval zijn. De vraag is dan of de inkomstencompensatie voor de mensen in een IBO kan blijven doorlopen tijdens de periode waarvoor de aanwerving gegarandeerd was.

Ook de compensatie voor de wijk-werkers is een goede zaak. Het lid vraagt de minister of het mogelijk is mensen in een wijk-werktraject die nu zonder werk vallen, een aanbod te doen voor de land- en tuinbouw. De mogelijkheid moet er dan wel zijn om het plafond van 60 werkuren tot bijvoorbeeld 150 werkuren op te trekken. Op die manier kunnen die mensen hun inkomen wat verhogen.

Er is begin april 2020 een stakingsaanzegging ingediend voor de maatwerkbedrijven, omdat de volledige sector door de federale overheid als een cruciale factor werd omschreven. De minister noemde dat in de plenaire vergadering van 8 april 2020 een vergissing van het federale niveau. Het zou enkel de bedoeling zijn een aantal maatwerkbedrijven die actief zijn in de toelevering en verpakking van medisch materiaal als cruciale dienstverlening te bestempelen. Werd de stakingsaanzegging intussen ingetrokken? Wat is daarvan de stand van zaken? De sector

telt meer dan 30.000 kwetsbare medewerkers, vaak met een beperking, en dan is het natuurlijk moeilijk om die allemaal in een veilige context te laten werken.

Caroline Gennez is tevreden dat de Vlaamse Regering de geldigheidsduur van de dienstencheques heeft verlengd. Dat lijkt haar een evidente beslissing. Ze kijkt ook uit naar de bespreking van de lang verwachte rendabiliteitsstudie, om te bekijken hoe die sector opnieuw zuurstof kan worden gegeven. Haar fractie betreurt wel dat Vlaanderen, in tegenstelling tot Wallonië en Brussel, ervoor kiest om de sector niet te sluiten. Veel dienstenchequewerknemers geven immers aan dat zij met de daver op het lijf aan het werk zijn of blijven. Ook Federgon gaf aan het wenselijk te vinden dat de sector wordt gesloten, in combinatie met tijdelijke werkloosheid en bij voorkeur een inkomenscompensatie vanuit Vlaanderen. Het lid betreurt het dat die sluiting er niet is gekomen, temeer omdat de Vlaamse Regering er nu voor kiest om de dienstenchequemedewerkers vooral aan het werk te laten bij kwetsbare mensen. Dat lijkt een goede zaak, maar anderzijds mag niemand zijn of haar ouders of grootouders bezoeken, net omdat het risico op besmetting te groot is.

Er zijn inderdaad maatregelen voor wie moet werken in de dienstenchequesector, maar toch betreurt het lid dat er nog altijd veel vaagheid is inzake antibacteriële gels en mondklappers, waar overal vraag naar is. Ook voor dienstenchequewerknemers is het heel belangrijk dat hun veiligheid optimaal is gegarandeerd. Zowel ACV als ABVV vragen dat poetshulpen niet in dezelfde kamer als hun klant werken, om het risico op besmetting te verlagen. Dat is niet altijd mogelijk op een appartement. Hoe kan de Vlaamse Regering de richtlijnen versterken en controleren? De Vlaamse Sociale Inspectie is daar in principe voor bevoegd, maar kan natuurlijk niet aan huis controleren vanwege de social distancing. Het toont opnieuw aan dat veel kwetsbare medewerkers in een heel moeilijke positie zitten.

Wat betreft de financiële gevolgen had sp.a ervoor gepleit om, bij een sluiting van de sector, te voorzien in technische werkloosheid en een Vlaamse compensatie. Op die manier krijgen de dienstenchequewerknemers, die gemiddeld 1000 euro verdienen, toch nog een beperkt inkomen. Maar de Vlaamse Regering kiest ervoor om die compensatie op een totaal andere manier te organiseren, met een bijkomende subsidie van 8,64 euro per dienstencheque. Wat is de garantie dat dat inkomen naar de dienstenchequewerknemer vloeit? Het is immers de huishoudhulp die een risico loopt op besmetting door te gaan werken.

Sp.a is het niet eens met het feit dat die financiële compensatie nu vooral de werkgever ten goede komt, temeer nu blijkt dat Federgon weigert om de aanvullende vergoeding van 2 euro per uur voor tijdelijke werklozen te betalen. Caroline Gennez stelt dat de sector de kantjes eraf loopt. Ze brengt in herinnering dat, over de partijgrenzen heen, iedereen het eens was dat de medewerkers kwetsbaar zijn en dat ze moeten worden beschermd, zowel op het vlak van gezondheid en werkbaar werk als financieel. Het lid vraagt dat de meer dan 21 miljoen euro die geherinvesteerd worden in de sector, maximaal naar de werknemers zou gaan. Er is ook een besparing voor de Vlaamse Regering omdat minder cheques worden uitgegeven. Het is niet de bedoeling dat de bedrijven zich extra laven aan de Vlaamse subsidiepot, maar wel dat de medewerkers veilig, gezond en eerlijk vergoed kunnen blijven werken.

Tussenkomst van Loes Vandromme

Loes Vandromme is tevreden dat de minister onderstreept dat werk voor velen een belangrijk issue is in het dagelijks leven. Voor mensen die extra kwetsbaar zijn, is dat nog een extra uitdaging. In een overleg met 4Werk is gebleken dat er een aantal problemen zijn bij de mensen die normaal gezien in de maatwerkbedrijven aan het werk zijn. Er is bijvoorbeeld veel eenzaamheid. Ook de communicatie verloopt niet altijd vlot, doordat kwetsbare werknemers niet altijd snappen wat er aan

de hand is. Het lid noemt Maatwerk TV in dat verband een goed initiatief, maar ze vraagt ook aan de minister om in samenwerking met de centra voor basiseducatie communicatie op te zetten en hen te betrekken in het uitleggen van de coronamaatregelen.

Er wordt al nagedacht over hoe de maatwerkbedrijven kunnen heropstarten na de crisis. Loes Vandromme stelt vast dat de maatwerkbedrijven vragen om daarbij ondersteund te worden en eventueel extra middelen te krijgen. Er zijn nu, tijdens de crisis, al extra maatregelen nodig voor die kwetsbare mensen. Nadien zal dat zeker ook het geval zijn.

Tussenkoms van Maurits Vande Reyde

Maurits Vande Reyde merkt op dat er, ruim een maand na de eerste commissiebespreking over de coronacrisis, al enorm veel gebeurd is. De regering heeft op het vlak van economische maatregelen heel veel daadkracht getoond, maar dat geldt ook voor VLAIO en andere diensten. Dat geeft vertrouwen en zorgt ervoor dat deze gezondheidscrisis – dat is het toch in de eerste plaats – ook economisch wordt aangepakt. De minister krijgt er nog een titel bij van Maurits Vande Reyde: 'Hilde de herlanceerder'. De economie moet weer op gang komen, zowel de arbeidsmarkt als de ruimere economische context. De ingevoerde maatregelen zijn enorm goed, maar de echte gevolgen moeten de komende maanden en misschien zelfs jaren nog blijken. Niemand mag zich daar illusies over maken, het wordt een bikkelharde strijd tegen werkloosheid, faillissementen, daling van de koopkracht en collectieve verarming. Alles moet in het werk worden gesteld om daartegen te vechten.

Het lid is tevreden met de toelichting van de minister over de waarborgen, achtergestelde leningen en innovatie. Dat zijn maatregelen die een langetermijneffect kunnen hebben.

Bij de relance worden economische experts betrokken. Maurits Vande Reyde vraagt om daar ook het parlement bij te betrekken, niet in het laatste stadium, maar in de kern van de groep. Het parlement heeft immers kennis van de instrumenten, weet wat goed werkt, wat gelanceerd is, wat kan worden versterkt en welke budgettaire gevolgen er zijn. Dat is nuttige input. De expertengroep moet nog worden samengesteld en er moet worden bekeken hoe dit kan worden georganiseerd, maar het parlement moet er volgens het lid van bij het begin bij betrokken worden.

De compensatiemaatregelen zijn goed en ze zijn ook duidelijk gecommuniceerd. Maar er zijn veel verschillende stelsels en rond enkele beroepscategorieën is er nog enige onduidelijkheid. De bezorgdheid van het lid gaat nog steeds uit naar mensen die in bijberoep een activiteit uitoefenen. Zij kunnen onder bepaalde voorwaarden de ruimere hinderpremie krijgen, maar de meesten vallen terug op de compensatiepremie van 3000 euro. Voor velen is het nog niet duidelijk of ze daar nu recht op hebben en dat weerhoudt hen ervan om een aanvraag te doen. Kan er voor die diverse en grote categorie van bijberoepen nog duidelijkheid komen over waar ze al dan niet recht op hebben? Kan worden nagegaan of bij de compensatie de groep die uit de boot valt, toch kan worden meegenomen?

Een categorie van sectoren zal door de crisis langdurige gevolgen ondervinden, in het bijzonder de evenementensector. De compensatiemaatregel van 3000 euro geeft hen enige zuurstof. Maar ze moeten natuurlijk hun omzet draaien tijdens de zomermaanden. Heel wat zomerevenementen staan nu op de helling. Men ziet nu al aankomen dat deze sector, en andere seizoensgebonden activiteiten, een heel zware tijd tegemoet gaan. Komen er nog maatregelen om die sectoren extra te ondersteunen?

Er is ook een noodfonds van 2 miljoen euro specifiek voor een aantal gesubsidieerde sectoren. Zijn er al meer details over hoe dat zal worden aangewend? Kan de evenementensector daar eventueel ook van gebruikmaken?

Maurits Vande Reyde is tevreden dat de minister het online winkelen de voorbije weken heeft versterkt en gestimuleerd, onder meer met het platform voor lokaal kopen. Het lid ziet ook in Diest dat mensen nu echt wel oren hebben naar de oproep om lokaal te winkelen. Dit is een momentum om het digitale winkelen, gecombineerd met fysiek winkelen, te promoten. Diest heeft daarvoor een hele promopagne opgezet.

De waarborgen zijn een bestaand instrument en het is goed dat de regering dat gebruikt. Maar het lid is toch wel wat bezorgd over de bijkomende risico's die deze waarborgregeling voor de begroting met zich meebrengen. De waarborgregeling wordt verruimd naar 3 miljard euro, ongeveer 10 procent van de Vlaamse begroting. Het staat in de sterren geschreven dat daar de komende maanden gebruik van moet worden gemaakt, meer dan tot nu toe het geval is. Is er daarbij sprake van risico-beheersing, zodat de Vlaamse overheid dat zal aankunnen? Als het risico hoger wordt zonder dat het kapitaal wordt verhoogd, verhoogt de kans op problemen wanneer die faillissementen onder de waarborgregeling daadwerkelijk gebeuren, wat hopelijk niet het geval zal zijn.

Tussenkoms van Andries Gryffroy

Andries Gryffroy heeft een vraag over de premie van 1500 euro voor mensen met een groot bijberoep. Is er daarbij geen overlapping met de maatregel die federaal minister Denis Ducarme heeft voorgesteld? De Federale Regering voorziet immers ook in een compensatiepremie voor de vrije beroepen die minder verdienen dan een volwaardig inkomen.

De minister zei dat ze voor de Gigarant-regelingen en PMV/z nog met de bankensector moet overleggen. Vroeger was er een structureel bankenoverleg, specifiek om de noden van de Vlaamse bedrijven inzake kredietverstrekking, waarborgen enzovoort te bespreken. *Andries Gryffroy* hoort dat de banken wel op federaal niveau overleggen over wat de federale bevoegdheden betreft. Zou het dan niet nuttig zijn om op Vlaams niveau opnieuw het structureel bankenoverleg te organiseren om de maatregelen op elkaar af te stemmen?

De minister had het ook over een economisch adviescomité. Ze stelde dat daar een breed debat aan zal voorafgaan, maar hoe zullen de commissie en het parlement daarbij worden betrokken? Het lid deelt de mening van de vorige spreker dat het parlement daarbij moet worden betrokken. Het is immers ook deels een ideologisch debat. Andere commissieleden wezen op de nood aan micro-economische maatregelen om zo veel mogelijk de mazen van het net te dichten. *Andries Gryffroy* vindt dat een terechte bezorgdheid. Daarnaast zijn er de macro-economische aspecten die tot een ideologisch debat kunnen leiden

Gesteld dat er op 19 april 2020 wordt heropgestart, wat wellicht niet het geval zal zijn, dan kosten, volgens een snelle raming van het lid, alle premies samen al 1 miljard euro. Naast Gigarant en PMV/z wordt ook een bedrag van 250 miljoen euro voor achtergestelde leningen uitgetrokken. Dat zal misschien volstaan voor kmo's, maar wat zal er gebeuren als straks middelgrote en grote bedrijven komen aankloppen voor achtergestelde leningen? Zal er dan meer geld worden vrijgemaakt, gespreid over het federale niveau en de gewesten?

Bij een achtergestelde lening moet een bedrijf de eerste drie jaar geen kapitaal terugbetalen, enkel interesten. Wat als de bedrijven na drie jaar dat kapitaal niet terugbetalen? Is dan er in een formule voorzien om in te treden in het kapitaal,

waarbij privé-investeerders later de overheid kunnen uitkopen om terug volle eigenaar te worden? Het lid mist een benadering van de middelgrote en grote ondernemingen.

De minister had het over de oproep van de Europese Innovatieraad die via VLAIO werd gelanceerd en afliep op 18 maart 2020. Is deze oproep gecommuniceerd naar de kmo's of hebben ze, door de korte termijn, de boot gemist?

Er is een verlenging van de termijn van de VLAIO-subsidies mogelijk. Gebeurt dat automatisch of moet dat voor elk dossier door de ontvanger worden aangevraagd?

Andries Gryffroy herhaalt zijn pleidooi voor een structureel bankenoverleg op regionaal niveau. Verder veronderstelt hij dat er ook structureel overleg is met de Federale Participatie- en Investeringsmaatschappij en de Waalse investeringsmaatschappij SOCOFE. Grote bedrijven met verschillende vestigingen zullen bij verschillende overheidsbedrijven nagaan hoe ze ondersteuning of waarborgen kunnen krijgen. Het lid hoopt dat de voorwaarden op elkaar zijn afgestemd en dat in sommige dossiers gemeenschappelijk kapitaal de vragen kan ondervangen.

Tussenkost van Imade Annouri

Imade Annouri steunt de door de Vlaamse Regering genomen maatregelen op het vlak van Werk en Economie. De minister wil snel terug naar een normale situatie, maar het lid hoopt dat er ook lessen uit deze periode zullen worden getrokken. De mensen die nu de eerste verdedigingslinie vormen en de sectoren die nu de samenleving overeind houden, moeten worden geherwaardeerd. Er moeten ook lessen uit worden getrokken voor de economie en hoe die vorm wordt gegeven.

Er is een compensatiepremie van 3000 euro beschikbaar voor ondernemingen die een verlies hebben van 60 procent van hun omzet. Het lid vraagt zich af waarom de grens net op 60 procent ligt. Wat is de motivatie daarvoor? Waarom bijvoorbeeld niet 50 of 55 procent, want ook die mensen worden zwaar getroffen?

Na de hinderpremie van 4000 euro komt er een periode van 160 euro per dag. Verschillende ondernemers hebben het initiële bedrag al ontvangen. Wanneer en hoe zal de premie van 160 euro per dag worden betaald? Zal dit maandelijks gebeuren?

De compensaties waarin vandaag wordt voorzien, zijn er voor de ondernemers en bedrijven die op dit moment schade lijden en dat is logisch. Maar dit is een pandemie en dus is er een internationale context. Een platenhandelaar bijvoorbeeld die afhankelijk is van het Verenigd Koninkrijk en van de Verenigde Staten voor zijn aanvoer, zal zijn situatie de volgende maanden niet genormaliseerd zien. Een aantal kleine ondernemers zullen dan ook niet de nodige stappen kunnen zetten, ook als zij opnieuw mogen openen. Hoe kunnen die ondernemers worden ondersteund?

Imade Annouri hoopt dat in het stuurcomité met onafhankelijke experts, ook experts zullen zitten die niet louter economisch denken maar ook oog hebben voor een sociaalecologische relance. Er zijn heel wat mogelijkheden voor de economie om nu niet enkel een doorstart te maken maar ook om nieuwe accenten te leggen. Het lid hoopt dat de Vlaamse economie bij haar herstart lessen zal leren, namelijk dat het digitale en lokale aspect een veel centralere rol moeten krijgen. Het lid roept op om in dat stuurcomité ook het ecologische aspect mee te nemen, zodat de ondernemingen zich robuust kunnen voorbereiden op de toekomst.

Imade Annouri sluit zich aan bij de tussenkomst en vragen van Caroline Gennez over de poetshulpen en de mensen die voor dienstenchequebedrijven werken.

Mensen die tijdelijk werkloos zijn, zullen een compensatie van 200 euro krijgen voor de energiekosten. Die tijdelijk werklozen krijgen een uitkering die overeenkomt met 70 procent van hun loon, maar het gebeurt dat de werkgever oplegt tot 100 procent zodat de werknemer geen inkomensverlies lijdt. Krijgen die werknemers die energiepremie ook? Is het niet beter die middelen dan te gebruiken voor andere kwetsbare groepen?

Minister Crevits riep VDAB op om jobstudenten toe te leiden naar seizoensarbeid, omdat daar op dit moment een grote nood aan arbeidskrachten is. Imade Annouri ziet dat veel vrijwilligers zich momenteel engageren in de zorgsector, waar ook veel extra handen nodig zijn. Is het geen optie om VDAB te vragen om jobstudenten ook naar de zorg toe te leiden en hen een korte opleiding te geven in enkele specifieke zorgtaken?

Tussenkoms van Els Sterckx

Els Sterckx heeft een bijkomende vraag over de hinderpremie voor dierenpensions. Aanvankelijk konden die geen beroep doen op de hinderpremie, aangezien zij moesten openblijven. Sinds 7 april 2020 moeten ze wel verplicht sluiten en hebben zij dus recht op de premie. Maar VLAIO heeft de lijst nog niet aangepast en lijkt de dierenpensions dan ook verkeerd te informeren. Kan de minister VLAIO vragen die lijst zo snel mogelijk te actualiseren?

Het lid vindt het goed dat de Vlaamse Regering een compensatiepremie van 3000 euro heeft ingevoerd. De hinderpremie van 4000 euro wordt op een bepaald moment vervangen door een premie van 160 euro per dag. Zal de minister die maatregel ook invoeren bij de compensatiepremie, mocht deze crisis nog lang aanhouden?

Tussenkoms van Jos D'Haese

Jos D'Haese merkt op dat de achtergestelde leningen enkel mogelijk zijn voor bedrijven die nog in productie zijn en 80 procent van hun werknemers aan de slag hebben. Waarom is die voorwaarde daaraan verbonden? Iedereen benadrukt terecht dat mensen enkel terug aan het werk mogen als dat in veilige omstandigheden gebeurt. Het lid vreest dat deze voorwaarde bedrijven ertoe zal aanzetten om herop te starten vooraleer dat mogelijk is op een veilige manier.

Wat betreft de bevoegdheid Werk, is het lid van mening dat men – in plaats van de hele dienstenchequesector aan de gang te houden en mensen in gevaar te brengen – beter uitzonderingen zou maken voor die gevallen waarin kwetsbare mensen anders in de problemen zouden komen. Hij begrijpt uit het antwoord van de minister dat er daar voorlopig weinig verandering in zal komen. Maar dan moeten de poetshulpen wel veilig kunnen werken. De vakbonden vroegen daarom een aanpassing van de voorwaarden voor het verkrijgen van de bijkomende vergoeding voor de dienstenchequebedrijven, namelijk dat wanneer iemand in een bepaalde kamer poetst, er geen anderen mensen in die kamer aanwezig mogen zijn. Dat criterium is blijkbaar niet hernomen. Waarom niet, want het lijkt toch een heldere maatstaf om de social distancing te respecteren?

Ook begrijpt *Jos D'Haese* niet dat de loonsverhoging van 1,1 procent of 0,8 procent nog altijd niet is gerealiseerd. Een paar maanden geleden was de ondertekening van het akkoord een kwestie van dagen, vandaag is dat nog steeds niet gebeurd. Het lid begrijpt dat van de extra toelage die er komt per dienstencheque 25 procent moet gaan naar beschermingsmateriaal en dat een deel kan gaan naar betaling van vakantiegeld enzovoort. Maar waarom wordt een deel van die vergoeding niet gebruikt voor die loonsverhoging?

Recent werd bekend dat Federgon weigert om de toelage van 2 euro per dag boven op de tijdelijke werkloosheidsvergoeding uit te keren, omdat dit niet in de cao zou staan. Jos D'Haese vindt het absurd dat in deze moeilijke omstandigheden 2 euro per dag aan de dienstenchequewerknemers wordt geweigerd. De minister heeft nu een concrete hefboom in handen, namelijk de extra bijdrage van 8,64 euro per dienstencheque. Het lid vraagt de minister daarbij de voorwaarde op te leggen dat de dienstenchequebedrijven op zijn minst die 2 euro per dag betalen aan de werknemers die tijdelijk werkloos zijn.

Tussenkomen van Tom Ongena

Tom Ongena vindt het een goede zaak dat niet van hogerhand is beslist de dienstenchequesector helemaal stil te leggen. Er zijn heel wat gebruikers van dienstencheques voor wie de huishoudhulp eigenlijk een vorm van zorgassistentie vormt. Die mensen moeten hierop kunnen blijven rekenen. De dienstenchequebedrijven stellen echter vast dat veel poetshulpen het niet zien zitten om te werken. Uit een steekproefbevraging blijkt dat slechts 20 procent bereid is om aan het werk te blijven, vaak uit financiële overwegingen. Langs de andere kant is slechts 10 procent van de gebruikers geneigd om de huishoudhulp binnen te laten.

Het lid is gecontacteerd door dienstenchequebedrijven die de huishoudhulpen die aan de slag willen gaan, met een premie financieel willen belonen. De bekommernis is dan echter dat die premie fiscaal interessant moet blijven. De federale overheid moet dit in de gaten houden.

Van de verhoogde tegemoetkoming per dienstencheque moet minstens 25 procent worden ingezet voor veiligheidsmaatregelen, maar dat blijkt niet evident. Er is een probleem om in hygiënisch en veiligheidsmateriaal te investeren omdat dit op dit moment niet gemakkelijk te krijgen is. De vraag is in welke mate die bedrijven die 25 procent moeten bewijzen. Vanwege de leveringsproblemen twijfelen sommige dienstenchequebedrijven eraan of ze dat percentage kunnen halen.

Tom Ongena heeft ook een vraag over de geldigheidsduur van dienstencheques. Die termijn wordt nu tot juni of juli 2020 verlengd, maar het lid pleit ervoor dit ruimer te zien. De achterstand in het gebruik van dienstencheques zal niet zo maar worden ingehaald. Zodra alles opnieuw zijn normale gang gaat, zullen mensen niet beslissen hun poetshulp driemaal per week te laten komen. Daardoor dreigen in de zomer toch cheques te vervallen. Het lid vraagt de minister dit in de gaten te houden.

Een andere bekommernis zijn de zogenaamde coronavacatures van VDAB. Dit is een zeer waardevol initiatief, dat ook al in de commissie Landbouw werd besproken. Het probleem is dat iemand in tijdelijke werkloosheid die aan de slag wil gaan, zijn werkloosheidsvergoeding verliest voor de dagen waarop hij werkt.

Tom Ongena vraagt hoeveel aangemelde vacatures al werden ingevuld. Hij begrijpt dat men voor sommige sectoren, zoals de landbouw en fruitpluk, uitzonderingen zou toestaan, waarbij men toch 75 procent van de werkloosheidsvergoeding behoudt op de dagen dat men werkt. Het lid dringt erop aan dat die uitzonderingen effectief worden ingevoerd en dat ze niet worden beperkt tot enkele sectoren.

Vandaag zijn ook heel wat flexi-jobbers technisch werkloos. Zij kregen intussen een toelating om toch aan de slag te blijven, maar zij dreigen buiten de maatregel van die 75 procent werkloosheidsvergoeding te vallen. Daarom is het voor flexi-jobbers nu vaak interessanter om niet aan de slag te gaan en hun werkloosheidsvergoeding te behouden. Dat leidt dan weer tot problemen bij veel handelaars, omdat zij daardoor niet op hun flexwerkers kunnen rekenen. Tom Ongena pleit er dan ook voor om die 75 procentregeling ook voor flexwerkers toe te passen.

Tussenkomst van Axel Ronse

Axel Ronse stelt dat het voor de N-VA-fractie belangrijk is dat iedereen die vandaag verantwoord aan de slag kan, daar ook toe wordt gestimuleerd. Het lid stelt vast dat heel wat sectoren momenteel heel wat bijkomend werk moeten verzetten. Zo zijn de voedingssector en de sector van de e-commerce bijvoorbeeld op zoek naar extra chauffeurs, inpakkers en dergelijke meer. Mensen in tijdelijke werkloosheid zouden tijdelijk moeten kunnen worden ingezet in sectoren waar de vraag naar arbeidskrachten nu heel hoog is, zonder dat ze daarbij hun uitkering verliezen. Een belangrijke voorwaarde daarbij is natuurlijk dat ze die job veilig kunnen uitoefenen.

Maar hetzelfde geldt voor niet-werkende werkzoekenden die al voor de coronacrisis werkloos waren. Ook die mensen zijn vaak bereid om nu een tijdelijke job aan te nemen, bijvoorbeeld in de seizoensarbeid. Maar zij moeten vaak vaststellen dat ze dan minder verdienen dan wanneer ze gewoon hun werkloosheidsuitkering blijven ontvangen. De spreker vraagt om ook dat probleem aan te pakken.

Er is nu een vereenvoudigde procedure voor afwezigheid wegens ziekte. *Axel Ronse* merkt op dat er heel veel extra ziektemeldingen zijn, en dat is begrijpelijk vanuit het voorzichtigheidsprincipe. Maar het betekent ook dat er een enorm bedrag aan gewaarborgd loon op komst is voor heel wat werkgevers. Het lid vraagt aan de minister om op het federale niveau aan te kaarten dat het een goede maatregel zou zijn om zieke werknemers meteen in tijdelijke werkloosheid of op ziekte-uitkering te plaatsen, in plaats van op gewaarborgd loon, want dat kan op termijn een dodelijke clusterbom zijn voor heel wat ondernemingen.

Axel Ronse meent dat de Vlaamse Regering enorm snel heeft geschakeld op het vlak van premies en tegemoetkomingen en dat een agentschap zoals VLAIO voortreffelijk werk doet en dat op een klantvriendelijke manier. Het lid merkt wel op dat nogal wat ondernemers niet in aanmerking komen voor de hinderpremie, maar misschien wel voor de compensatiepremie. Kunnen de afgekeurde aanvragen voor de hinderpremie niet automatisch gescreend worden voor de compensatiepremie, zodat die ondernemers geen dubbele aanvraag moeten indienen?

Tussenkomst van Ilse Malfroot

Ook *Ilse Malfroot* heeft een vraag met betrekking tot de hinderpremie en de uitkering van het bedrag van 160 euro per dag. Is dat een recht dat automatisch wordt toegekend aan iedereen die de hinderpremie heeft ontvangen of moet daarvoor een aparte aanvraag worden ingediend?

Ook architecten kunnen een compensatiepremie aanvragen. Het lid vraagt om ook hun dossiers apart te bekijken. Architecten hebben opdrachten lopen waarvoor ze pas weken, zelfs maanden later het ereloon kunnen vragen en facturen kunnen opstellen.

Worden er verder ook maatregelen genomen voor de student-zelfstandigen en de gepensioneerden die nog werken?

In de horeca wordt vaak een beroep gedaan op flexi-jobbers. *Ilse Malfroot* wijst erop dat degenen die nu op tijdelijke werkloosheid staan, over drie kwartalen in de problemen zullen komen. De voorwaarde is immers dat wie een flexi-job uitoefent gedurende drie kwartalen minstens vier vijfde moet tewerkgesteld zijn. Zal de tijdelijke werkloosheid meetellen voor het berekenen van die periode? Kan de minister dat punt voorleggen aan haar federale collega van Werk?

Tussenkomenst van Kurt Vanryckeghem

Kurt Vanryckeghem zegt dat de maatregelen die de minister de voorbije weken heeft genomen sterk worden geapprecieerd door ondernemend Vlaanderen. Er is een noodfonds opgericht om een aantal sectoren overeind te houden, daarbij werden onder meer de sierteelt, de evenementensector en toerisme genoemd. Het lid merkt op dat de sierteelt het zeer hard te verduren heeft. Er moeten planten worden vernietigd. De telers beginnen nu aan de geraniums met het risico dat ook die zullen moeten worden vernietigd.

De evenementensector werd het eerst getroffen en zal wellicht als laatste weer kunnen opstarten. Kan de minister een overzicht geven van de sectoren die hoe dan ook voor het noodfonds in aanmerking komen, en zeker ook van de sectoren die de laatste weken niet in het daglicht stonden?

Hoe staat de minister tegenover het voorstel van UNIZO om de solden uit te stellen tot 1 augustus? Gaat zij akkoord met de steun die federaal minister Denis Ducarme uitspreekt voor dit voorstel?

Kunnen lokale besturen cijfers opvragen bij VLAIO om hun eigen lokale sociaal-economische steunmaatregelen te koppelen aan de bestaande premies, meer bepaald de hinder- en compensatiepremie die reeds zijn goedgekeurd of aangevraagd bij VLAIO? Dat zou de lokale overheden heel wat werk besparen bij de sociaal-economische maatregelen die zij nog willen nemen.

Tussenkomenst van Vincent Van Peteghem

Vincent Van Peteghem wijst erop dat een deel van de maatregelen die vandaag al genomen zijn, deel uitmaken van de relance na de coronacrisis. Er zal een terugval zijn, alles moet worden heropgestart. De Nationale Bank heeft daarover een interessante studie gepubliceerd. De huidige maatregelen focussen vooral op liquiditeit en het ondersteunen van mensen om deze periode door te komen. De belangrijke maatregelen na deze periode zullen vooral focussen op de kredietwaardigheid en de solvabiliteit. Het lid deelt de mening dat het systeem van de achtergestelde leningen zeer positief is. De bedrijven zullen middelen zoeken om te investeren en om hun leningen af te betalen.

Jürgen Ingels schrijft in Trends dat corona een atoombom heeft gegooid op de Belgische start-ups en scale-ups. Het komt erop aan te zorgen dat alle goede bedrijven overleven. Maar zoals het er nu naar uitziet, zullen er ook goede ondernemingen sneuvelen. Het lid kijkt daarom uit naar het werk van het aangekondigde relancecomité.

Het is een goede zaak dat de minister de onderzoekscentra zo sterk in het daglicht stelt. Zij helpen zoeken naar oplossingen in de coronacrisis. Ook de wendbaarheid van de Vlaamse bedrijven valt fel op, vaak gaan ze gewoon andere producten maken. Van de Velde bijvoorbeeld gaat nu schorten produceren.

De Vlaamse onderzoeksinstituten tonen aan dat ze baanbrekende ideeën hebben en zo de coronacrisis kunnen aanpakken. Vincent Van Peteghem roept daarom op om ook de component van innovatie en onderzoek mee te nemen in de relancevoorstellen. Het is nu niet het moment om te gaan snijden in de budgetten voor innovatie en al zeker niet in de strategische sectoren.

Tussenkomenst van Yves Buysse

Yves Buysse dankt de minister voor de genomen maatregelen, maar ook de administratie voor de snelle uitrol van de beslissingen over de hinderpremie. In de

getroffen sectoren is men tevreden dat de beloofde premies zeer vlug op de rekening stonden. Dat zorgt ervoor dat er wat onzekerheid bij de ondernemers en zelfstandigen wordt weggenomen.

Er is voor de eerste periode een hinderpremie van 4000 euro, nadien wordt overgeschakeld naar een premie van 160 euro per dag. Wat zal de frequentie zijn van de uitbetaling van dat bedrag? Zal dat gegroepeerd gebeuren één keer per maand of bijvoorbeeld tweewekelijks? Voor de planning van de zelfstandigen kan duidelijkheid daarover van belang zijn.

Dan is er de kwestie van de non-food winkels. Yves Buysse noteert dat de minister duidelijk veel begrip heeft voor de oproep van de retailfederatie Comeos. De minister wil onderzoeken in hoeverre er werk kan worden gemaakt van afhaalpunten of een gedeeltelijke heropening, vanzelfsprekend enkel mits naleving van alle noodzakelijke gezondheidsregels. Is die positieve houding ook de houding van de Vlaamse Regering, en zullen de vertegenwoordigers van de Vlaamse Regering dat voorstel ook aan bod laten komen op de volgende vergadering van de Nationale Veiligheidsraad?

In de plenaire vergadering sprak de minister eerder over de samenwerking tussen VDAB, Syntra en de centra voor volwassenenonderwijs inzake onlineopleidingen. In haar inleidende uiteenzetting van vandaag heeft de minister de centra voor volwassenenonderwijs niet vermeld. Was dat een vergetelheid, of wordt dat nog uitgewerkt?

Yves Buysse deelt de mening van de commissieleden die stellen dat men in de economie – na afloop van de coronacrisis – niet zomaar zal kunnen overgaan tot de orde van de dag. Er moet goed worden nagedacht over hoe in de toekomst wordt omgegaan met tekorten aan materieel. Een mondkapje betekende vroeger op zich misschien niet veel, maar vandaag blijkt het een levensnoodzakelijk beschermingsmiddel te zijn. Bovendien gaat het niet alleen over de mondkapjes, maar ook over schorten, testkits in de ziekenhuizen enzovoort. Hoe zal men er bijvoorbeeld voor zorgen dat men in de toekomst niet meer volledig afhankelijk moet zijn van de wereldmarkt om pipetten, reagentia en wissers aan te leveren? Er worden nog steeds tekorten van testmateriaal gemeld.

Het lid twijfelt er niet aan dat er in West-Vlaanderen, maar ook in de rest van Vlaanderen, bij de ondernemingen voldoende appetijt zal zijn om daar werk van te maken, samen met de Vlaamse overheid als regisseur en facilitator.

Tussenkomst van Maaike De Vreese

Maaike De Vreese bedankt de Vlaamse Regering voor de snelle reactie en het pakket weldoordachte maatregelen. Het is inderdaad belangrijk om lessen te trekken uit de huidige crisis.

Voor de coronacrisis is in de commissie al van gedachten gewisseld over de problemen van de lokale handelaars en de concurrentie die ze ondervinden van e-commerce. Het lokaal kopen of 'winkelhieren' is momenteel belangrijker dan ooit. De bereidwilligheid en het bewustzijn bij de bevolking daarover zijn nog nooit zo groot geweest. Deze kans moet benut worden om de versnelde digitale transformatie en de lokale e-commerce nog meer te verankeren na deze crisis.

UNIZO vraagt een oplossing voor de huur van handelspanden. De vraag kan inderdaad worden gesteld of hun voorstel inzake de onroerende voorheffing wel de juiste maatregel is. Niettemin moet de oproep ernstig worden genomen en zouden de verhuurders een maximale inspanning moeten doen om in dialoog te gaan met huurders. De lokale handelaars liggen daar wakker van. *Maaike De Vreese* vraagt

dat de minister aandringt op die dialoog. Nu blijven de vragen van handelaars aan verhuurders vaak onbeantwoord.

Tussenkomen van Alessia Claes

Alessia Claes zegt dat heel wat mensen de weg hebben gevonden naar onlineleren. Sinds 16 maart 2020 hebben ongeveer 19.000 mensen een onlineopleiding aangevraagd. Het is positief dat mensen hun competenties willen versterken. Digitaal leren zit in de lift en het biedt tal van opportuniteiten in deze moeilijke tijden. Op welke manier kan deze crisis aangegrepen worden om levenslang leren een extra boost te geven, zowel voor werknemers als werkzoekenden? Op welke manier worden de lessen uit de huidige periode meegenomen in de toekomstige aanpak van levenslang leren?

De minister sprak in haar inleidende uiteenzetting over het proefproject Syntra-leerplatform. Eerder had de minister het al over een leerplatform dat ze, in samenwerking met de minister van Onderwijs, wil oprichten om het opleidingsaanbod te bundelen. Gaat het dan over dezelfde leerplatformen? Wat is de stand van zaken en wanneer wordt welk platform dan gelanceerd?

Tussenkomen van Robrecht Bothuyne

Robrecht Bothuyne hoopt dat binnenkort in de commissie het nieuwe VDAB-decreet kan worden besproken. Dat verbreedt de focus van VDAB naar elke Vlaming op arbeidsactieve leeftijd. Tegelijk wordt VDAB geconfronteerd met de grootste economische crisis sinds de Tweede Wereldoorlog. Hopelijk is de gezondheids crisis snel onder controle en kan de economische relance worden ingezet. De uitdaging voor VDAB zal gigantisch zijn. Twee grote componenten daarvan zijn de verbreding van de opdracht en het bestrijden van de crisis. Het lid roept de regering op VDAB daar de nodige middelen en mensen voor te geven. De verruiming van opdracht, het betrekken van meer mensen bij de arbeidsmarkt, kan niet worden stilgelegd om deze crisis te bestrijden. De ontgroening en vergrijzing zetten zich ongebreideld door op de arbeidsmarkt, ongeacht de huidige crisis. De impact daarvan opvangen blijft een grote uitdaging.

Heel wat maatregelen die de regering nu neemt, zullen ook een uitwerking hebben tijdens de komende maanden en jaren. Het financieringsinstrument is daar een heel goed voorbeeld van. Robrecht Bothuyne roept op om met de doorstart van de economie in de juiste richting te gaan. De Green Deal moet een nieuw elan geven aan de economie en de samenleving in Europese context en tegelijk de klimaatuitdaging aangaan. De investeringen die de Vlaamse Regering zal doen en de innovatie die ze wil stimuleren, moeten in dat kader worden bekeken. Het klimaatbeleid moet niet worden losgelaten in deze crisistijd maar moet integendeel worden versterkt, samen met de Europese Commissie, de private sector en de onderzoeksinstellingen. Dat is een bijkomende uitdaging bij de relance van de economie.

Een aantal commissieleden hebben opgeroepen om te worden betrokken bij het uitstippelen van het relancebeleid. Robrecht Bothuyne stelt voor om ook na de crisis regelmatig een rapportage te organiseren over het relancebeleid van de Vlaamse Regering.

2. Antwoord van de minister

2.1. Economie, Wetenschap en Innovatie

Onderzoek en innovatie

Minister *Hilde Crevits* gaat eerst in op de vraag over het wetenschappelijk onderzoek van het VIB. De Vlaamse overheid heeft zeer goede contacten met het VIB en ondersteunt diverse projecten. De specifieke vraag over het versnellen van de federale procedures werd nog niet aan de minister gesteld. Maar de regelgeving rond de ontwikkeling van geneesmiddelen is ook al op Europees niveau besproken. Dat wordt verder opgevolgd. VLAIO heeft recent een brochure verspreid met informatie over wat er allemaal wordt gedaan in de strijd tegen corona. Uiteraard zal de minister nog verdere initiatieven nemen om het onderzoek te heroriënteren in de richting van de huidige gebeurtenissen.

De voorbije jaren werden er zeer veel middelen in innovatie en onderzoek geïnvesteerd. Sommige commissieleden toonden zich ongerust dat dit zou stilvallen, maar de minister wil erover waken dat er zeker nu wordt geïnvesteerd in onderzoek. Daarom is er ook bijzondere aandacht voor start-ups, aangezien zij vaak worden opgericht om nieuwe ontwikkelingen te commercialiseren. Het is nu het moment om hen te beschermen.

De achtergestelde leningen zijn een instrument op maat van innovatieve ondernemingen. O&O is een prioriteit van de regering en minister *Hilde Crevits* zal er dan ook alles aan doen om innovatie te blijven steunen. Innovatie zal ook essentieel zijn voor de relance en de duurzame groei.

Hinderpremie en compensatiepremie

Het klopt dat er één hinderpremie wordt gegeven per onderneming en per vestigingsplaats. De maatregel is gekoppeld aan het ondernemingsnummer. Als er meewerkende partners zijn, kunnen er nooit twee premies worden betaald. Als er totaal verschillende ondernemingen op één locatie aanwezig zijn, moet er worden nagegaan of die al dan niet fysiek gescheiden zijn.

Er zijn enkel premies voor de ondernemingen die actief waren of gestart zijn op 12 maart 2020. Welke datum ook wordt vastgelegd, er zijn altijd mensen die bezig zijn met de oprichting van een zaak. Dat is een moeilijke keuze, maar ze moet worden gemaakt. Het bedrag van de premie is ook forfaitair: voor de ene ondernemer is dat veel, voor de andere weinig. Het is belangrijk dat de voorwaarden eenvoudig zijn, zodat de premie gemakkelijk kan worden uitbetaald.

Voor de compensatiepremie werd een pragmatische grens getrokken. Het moest om substantiële verliezen gaan. Er was discussie over 50 procent of meer dan 50 procent en zo is de grens op 60 procent gekomen. Het bedrag van 3000 euro zal geen volledige compensatie zijn. Heel veel bedrijven zitten bijna op nul wat de omzet betreft.

De minister is tevreden met de woorden van appreciatie van de commissieleden voor de snelle uitwerking en betaling van de hinderpremie. Na de beslissing van de Vlaamse Regering, is de administratie aan de slag gegaan om een applicatie te ontwikkelen die snel operationeel was. De ondernemers hebben twee of drie weken moeten wachten voor ze een aanvraag konden indienen. Na de indiening van de aanvraag volgt de uitbetaling snel. Dat zal ook zo worden toegepast voor de compensatiepremie.

Uiteraard kan men voor de compensatiepremie maar een aanvraag indienen eind april, pas dan is geweten wat het verlies is voor die maand. Tegen eind april zou alles klaar moeten zijn en zou een vlotte afhandeling mogelijk moeten zijn. Maar er zal nadien fors worden gecontroleerd op mogelijk misbruik, zoals de minister al in de plenaire vergadering heeft geantwoord.

De bedragen van 160 euro per dag van de hinderpremie zullen wellicht in schijven worden betaald. Het is nog niet duidelijk hoe lang de maatregelen zullen lopen. Er wordt tegen 30 april geëvalueerd, misschien worden de maatregelen dan aangepast. De betaling zal vlot verlopen en de ondernemers zullen worden verwittigd.

Het bedrag van 160 euro per dag zal automatisch worden toegekend. Voor de compensatiepremie geldt dat ieder bedrijf zijn omzetverlies moet bewijzen.

Er werd gevraagd of het niet mogelijk was de afgewezen aanvragen voor de hinderpremie automatisch te screenen voor de compensatievergoeding. Dit kan echter niet automatisch gebeuren omdat de voorwaarde is dat het omzetverlies moet worden aangetoond.

Dierenpensions

De minister erkent dat er verwarring kan zijn over het al dan niet sluiten van de dierenpensions. Ze laat het volgende antwoord aan het verslag toevoegen: "De dierenpensions moesten tot voor kort niet worden gesloten, maar ze waren wel ernstig beperkt. Dit werd gewijzigd in de zogenaamde FAQ-lijst met een kleine toevoeging. Gezien het feit dat ze nu toch gesloten moeten zijn, behandelt VLAIO ze dus als begunstigen voor de coronahinderpremie."

Zelfstandigen in bijberoep

De regering wilde in een zeker niveau van inkomen voorzien voor de zelfstandigen in bijberoep, met een halve premie voor wie een inkomen heeft tussen 7000 en 14.000 euro.

Gepensioneerden worden op dezelfde wijze behandeld, net als de student-ondernemers.

Minister Crevits verduidelijkt dat de Vlaamse maatregelen te maken hebben met alles wat de kosten betreft. Wat de federale overheid doet, is proberen om het loonverlies op te vangen. Dat geldt ook voor de zelfstandigen in bijberoep.

Waarborgen en achtergestelde leningen

Bij het verlenen van grote waarborgen wordt rekening gehouden met winstuitkeringen. Bij Gigarant zijn er ook altijd tewerkstellingsvoorwaarden. De grote waarborgdossiers zijn volgens de minister altijd maatwerk. De overheid kan een kader scheppen, maar het is Gigarant zelf dat al dan niet rekening houdt met specifieke situaties. Bij hen zit ook de nodige financiële expertise. De regering kan niet zomaar oordelen over dergelijke dossiers.

Gigarant is een flexibel instrument voor het verlenen van waarborgen en indien nodig, om de waarborgen om te zetten in kapitaal. Achtergestelde leningen zijn er niet alleen voor de kleine maar ook voor de middelgrote en grote ondernemingen. Er wordt gericht ingezet op de innovatieve bedrijven, de redenen daarvoor zijn al vermeld.

De minister wijst er ook op dat over de grote dossiers van meer dan 10 miljoen euro individueel door de Vlaamse Regering wordt beslist. Er is dus ook maatwerk in de risicobeoordeling.

Febelfin was samen met andere sectoren uitgenodigd op de economische taskforce. Dat was een goede zaak, want het heeft een aantal maatregelen kunnen uitleggen. Het bankenoverleg is een instrument om de situatie op te volgen en uit te klaren. Voor de minister is het belangrijk dat de maatregelen die federaal minister Alexander De Croo heeft aangekondigd, nu in federale regelgeving worden gegoten, zodat Vlaanderen precies weet wat het kader is. Dan kan de Vlaamse overheid aansluitend de operationalisering van de aanvullende maatregelen doen en kan het bankenoverleg worden bijeengeroepen. De Vlaamse minister van Financiën en Begroting en de Vlaamse minister-president maken daar deel van uit. Het geschikte moment daarvoor is als er helderheid bestaat over de federale maatregelen.

Er werd geïnformeerd naar de voorwaarden die zijn verbonden aan de achtergestelde leningen. Die leningen worden ook gegeven aan bedrijven die opnieuw willen opstarten, dus niet alleen aan zij die nu nog aan de slag zijn. Er wordt ook uitgebreid bekeken hoe deze bedrijven kunnen investeren in veilig werk. Die achtergestelde lening kan dus ook worden ingezet om veiligheidsmaatregelen te nemen. Elk dossier wordt individueel beoordeeld. De ondernemer krijgt dus geen blanco cheque.

Er zijn nu al tweehonderd aanvragen voor achtergestelde leningen en de minister verwacht de komende weken nog meer aanvragen, wanneer de lockdownvoorwaarden worden versoepeld.

De achtergestelde leningen zijn een uitzonderlijke maatregel, aangezien het de facto om het verstrekken van kapitaal gaat, iets wat het Vlaamse Gewest normaal gezien niet doet. Normaal geeft het enkel een waarborg als er een lening wordt aangegaan bij een bank, een waarborg dat de lening zal worden terugbetaald. Het instrument achtergestelde lening moet volgens de minister dan ook met de nodige soberheid worden gehanteerd. De overheid moet weten dat er voldoende kan worden gewerkt in het bedrijf, en uiteraard ook dat de veiligheidsmaatregelen worden meegenomen.

Europese maatregelen

Wat het Europese Solidariteitsfonds betreft, heeft Vlaanderen de maatregelen die het heeft genomen en die direct gelinkt zijn aan de gezondheids crisis, uiteraard aan de federale overheid gemeld. Die verzamelt de informatie van de verschillende overheden. Voor Vlaanderen wordt dit gecoördineerd door de minister van Financiën en Begroting.

De discussie over de coronabonds ligt politiek zeer gevoelig. De Vlaamse Regering heeft dit nog niet besproken en de regering heeft niet de gewoonte naar de media te stappen alvorens de regeringspartijen het onderling eens zijn. De minister heeft een open geest ten aanzien van de instrumenten voor de mutualisering van de schulden. Ze vindt het echter van belang om eerst een discussie ten gronde te voeren.

Economische relance

De minister zal de vraag naar meer betrokkenheid vanuit het parlement bij het relancebeleid ter sprake brengen in de Vlaamse Regering.

De financiële steun die nu wordt gegeven, zorgt voor de buffers die nodig zijn voor een verdere doorstart. Dat is de motivatie achter de steunmaatregelen.

De grote uitdaging zal zijn om zoveel mogelijk mensen terug aan de slag te krijgen. De minister krijgt vaak de oproep om bepaalde sectoren terug te openen, maar dat hangt nog altijd af van de veiligheid: mensen moeten eerst het vertrouwen hebben dat ze opnieuw veilig kunnen werken. Daarom moet regering zich blijven baseren op de adviezen van de experts, aldus de minister. Voor de sectoren die nu open zijn, wordt er ook gekeken of bijkomende veiligheidsmaatregelen nodig zijn. De minister is ervan overtuigd dat er een volledig nieuwe context zal ontstaan zodra er een immuniteitstest beschikbaar is. Maar vooralsnog is die test er nog niet.

De minister beseft dat er grote schade wordt geleden in de evenementensector, maar onderstreept dat de overheid nooit alle schade zal kunnen vergoeden. De hele samenleving lijdt nu verliezen. Er is het noodfonds, maar op de lange termijn is er ook de mogelijkheid van de overbruggingskredieten. Hetzelfde geldt voor de sierteelt. Er zijn maatregelen op de korte termijn, maar er moet ook gezorgd worden dat men volgend jaar niet overal van nul moet starten, dat men deze moeilijke periode kan overbruggen.

Het is onmogelijk om nu al te zeggen wie hoeveel zal krijgen uit het noodfonds voor de gesubsidieerde sectoren, omdat de schade nog in volle ontwikkeling is. De verdeling van de middelen moet nog worden besproken.

Wat de evenementensector betreft, verwijst de minister ook naar de Vlaamse minister bevoegd voor Toerisme, die nadenkt over relancemaatregelen en die bereid is onder meer promotiebudgetten te verschuiven.

Het is zeer terecht dat de transitie naar een CO₂-neutrale economie moet worden versneld. Maar het zal een evenwichtsoefening vergen om groei en vergroening een sprong voorwaarts te laten maken, gepaard gaande met veiligheid voor al wie aan de slag is.

VLAIO-subsidies

VLAIO kan de voorwaarden voor de subsidies niet eenzijdig wijzigen, het zal daar wel soepel mee omgaan en ze dossier per dossier bekijken.

Oproep Europese Innovatieraad

De Europese calls worden bekendgemaakt door de Europese Commissie. Een aantal bedrijven zijn effectief geselecteerd, wat toch aangeeft dat zij op de hoogte waren. De administratie meldt dat de oproep op de klassieke manier en via de gewone kanalen in Vlaanderen is verspreid, ook via de website van NCP Flanders, het nationale contactpunt voor Horizon 2020.

Lokale handel

Minister Hilde Crevits gaat ervan uit dat op het federale niveau een goede beslissing zal worden genomen over een eventueel uitstel van de solden en dat daarbij alle elementen in rekening worden gebracht, ook het belang van de lokale handel. Er zijn zowel positieve als negatieve reacties op een mogelijk uitstel. Zo wordt ook opgemerkt dat handelaars nu cash nodig hebben.

Als een gemeente het vraagt, kan door VLAIO eventueel een lijst worden bezorgd met enkele gegevens van de ondernemingen die een premie kregen: de naam van de onderneming en het adres. Dat zijn ook de gegevens die geconsulteerd kunnen worden via de Kruispuntbank van Ondernemingen. Er kunnen geen andere dossiergegevens worden doorgegeven. Technisch is het dus mogelijk, maar de minister wil eerst bekijken wat dat betekent voor de workload van VLAIO. Het kan wel van belang zijn voor het relancebeleid.

De website www.koopinjebuurt.be is ondertussen gelanceerd. Eindelijk is er dus een platform waarop alles wat men lokaal kan kopen te vinden is. De krachten moeten worden gebundeld om van de huidige situatie iets positiefs te maken.

Handelshuur

In antwoord op de vraag over de handelshuur kan de minister melden dat er een werkgroep onder leiding van de Nationale Bank bezig is een overlegde oplossing uit te werken. Vervolgens zal de Vlaamse Regering waar mogelijk ondersteunen. Er wordt naar de Vlaamse Regering gekeken om mee een vorm van waarborg mogelijk te maken.

Productie mondkmaskers

Er wordt dag en nacht gezocht naar een manier om een eigen productie van mondkmaskers op te zetten. Daarover zijn er veel contacten met de kennisinstellingen en de industrie. Maar er moet zekerheid zijn over de kwaliteit, onder meer van het textiel voor chirurgische maskers en de film voor de FFP2-maskers. Er is een grondstoffenstrijd bezig op de wereldmarkt waardoor die materialen niet gemakkelijk te krijgen zijn. Deze problematiek kent ook geen grenzen: Vlaanderen, Wallonië of Brussel, wat telt voor de minister is dat de productie op gang komt.

2.2. Werk en Sociale Economie

Arbeidsmarkt

Minister Hilde Crevits benadrukt dat er uiteraard lessen moet worden getrokken uit de crisis en dat er opportuniteiten moeten worden benut, maar dat men niet uit het oog mag verliezen dat de structurele problemen op de arbeidsmarkt er nog altijd zullen zijn. Een aantal onderzoekers wijzen erop dat er niet mag worden uitgegaan van een breuklijn tussen de pre- en postcoronaperiode. De mismatch op de arbeidsmarkt, de discriminatie en het gebrek aan levenslang leren blijven knelpunten. Kwetsbare groepen zullen het misschien net nog moeilijker hebben, dus daar zal voluit op moeten worden ingezet. De minister is tevreden dat mensen al wat gemakkelijker de weg vinden naar leren, maar ook daar zal fors op moeten worden ingezet. Ook voor intersectorale mobiliteit zal er heel veel aandacht moeten zijn. Nu ziet men bijvoorbeeld in de zorgsector dat mensen willen ingaan op het aanbod. Dus moet worden bekeken hoe hindernissen uit de weg kunnen worden geruimd om werk te kunnen maken van meer intersectorale mobiliteit.

De minister is het ermee eens dat de arbeidsmarktproblematiek deel moet uitmaken van het relancebeleid, het moet ook over de arbeidseconomie en de sociale dimensie gaan. De relancegroep moet slagkrachtig zijn en evenwichtig samengesteld, maar de politiek zal wel de beslissingen nemen.

Maatwerkbedrijven

De problematiek van de de-minimisregel in de sociale economie is de minister welbekend. Het Departement WSE onderzoekt dat. Het is best mogelijk dat een aanmelding nog zal gebeuren, maar de minister heeft niet willen wachten op een goedkeuring, omdat ze zeer snel wilde ingrijpen. De opmerking dat slechts enkele bedrijven het plafond hebben bereikt, maar dat het nog maar de eerste jaarhelft is, neemt de minister zeker mee.

Wat betreft het aanduiden van de hele sector van de maatwerkbedrijven als essentiële sector kan de minister melden dat dit ondertussen is rechtgezet. Het erratum is in het Belgisch Staatsblad verschenen. De stakingsaanzegging is formeel nog

niet ingetrokken, volgens de informatie van de minister wordt nog gewacht op de discussie in paritair comité 327 over de afstands- en veiligheidsmaatregelen.

Er was bezorgdheid over de kwetsbare werknemers in de maatwerkbedrijven. De koepels zetten extra in op vereenvoudigde communicatie. De minister stelt tevreden vast dat de sociale diensten van de maatwerkbedrijven daar bijzonder ervaren in zijn en dat ze dat op een erg goede manier doen. Maar ze staat uiteraard ook open voor de gedane suggesties.

Wat het relancebeleid in de sociale economie betreft, is het departement al in gesprek met de koepels. Kort na de paasvakantie zouden de koepels al een eerste plan willen voorstellen.

IBO en wijk-werken

Wat de individuele beroepsopleiding betreft, wil de minister de IBO'ers maximaal toeleiden naar andere essentiële sectoren. Als het inkomen wordt vergoed, bestaat het risico van een soort werkloosheidsval en dat wil de minister vermijden. Daarom hebben de bemiddelaars de taak gekregen om maximaal te proberen hen naar andere sectoren toe te leiden.

Wijk-werken is nog steeds een activeringstraject naar werk en dat blijft zo. In de vorige legislatuur is het vroegere PWA grondig hervormd. De laatste zes maanden hebben slechts twaalf wijk-werkers het maximaal aantal uren gewerkt. Het optrekken van het aantal uren was bijgevolg niet aan de orde. De regeling die nu is uitgewerkt, heeft het unanieme akkoord van de sociale partners gekregen.

Dienstenchequesector

Over de dienstenchequesector heeft de minister al omstandig uitleg gegeven. Het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest kunnen die sector ook niet sluiten, die maatregel kan alleen door de Nationale Veiligheidsraad worden opgelegd. De minister heeft geprobeerd een compromis te zoeken dat rekening houdt met alle gevoeligheden.

In dit verband verwijst de minister naar een persbericht van Familiehulp, een organisatie met twee afdelingen, namelijk een dienstenchequeafdeling en een gezinszorgafdeling. Familiehulp heeft een noodkreet geslaakt met betrekking tot de mensen die absoluut hulp in huis nodig hebben. De dienstenchequesector kan hiervoor een aanvulling zijn. Indien de sector volledig zou worden gesloten, zou de druk op de gezinszorgafdeling enorm zijn en zou de minister daarover dan weer veel vragen krijgen. Het is niet mogelijk medewerkers zo maar van het ene naar het andere stelsel over te brengen.

Er is overleg gepleegd over de wijze waarop kan worden gewerkt. Indien niet veilig kan worden gewerkt, mag het niet. De minister zelf heeft mails gekregen van dienstenchequemedewerkers die heel graag opnieuw aan de slag willen gaan. Voor hen is het een deel van hun sociaal leven en een engagement dat ze willen aangaan, maar uiteraard gaat veiligheid boven alles. Federgon heeft ook goed gecommuniceerd over de voorwaarden: de persoon of het gezin waar iemand huishoudhulp is, de huishoudhulp en het bedrijf moeten akkoord gaan. Daarenboven moeten de veiligheidsmaatregelen kunnen worden gerespecteerd. Wie ziek is, kan uiteraard niet werken.

De minister begrijpt de bezorgdheid over de dienstenchequewerknemers, maar vraagt ook begrip voor het feit dat er mensen zijn die graag willen werken, waar het kan en in veilige omstandigheden. Er zijn goede voorbeelden van hoe bedrijven omgaan met hun personeel, andere kunnen daar een voorbeeld aan nemen.

De Vlaamse Regering is niet over een nacht ijs gegaan bij het berekenen van de extra vergoeding voor de dienstenchequebedrijven. De minister laat een bijlage aan het verslag toevoegen waarin de berekening wordt verduidelijkt

De minister verduidelijkt nog dat die extra vergoeding niet wordt gegeven aan bedrijven die gesloten zijn. De vergoeding gaat naar bedrijven die open zijn of heropenen en wordt enkel uitgekeerd op basis van de geleverde prestaties. De minister zal de fiscale behandeling van de premies in de dienstenchequesector bekijken.

Minstens 25 procent van de verhoogde tegemoetkoming moet gaan naar veiligheidsmaatregelen. Het is essentieel dat er voldoende maatregelen genomen worden op het vlak van veiligheid. Het bedrag kan ook worden gebruikt voor degelijke onlineopleidingen. Er zal worden gecontroleerd op misbruiken.

De sociale inspectie voert wel degelijk controles uit. Er is overleg met de vakbond, om te bekijken hoe de controles goed kunnen gebeuren.

Er loopt momenteel inderdaad een dispuut in de sector over de toelage van 2 euro voor tijdelijke werkloosheid. Die discussie wordt gevoerd in het kader van een vroegere cao. De minister deelt de ergernis van de leden over het feit dat de nieuwe cao nog altijd niet is goedgekeurd, en ze hoopt dat dit snel in orde komt.

Als deze periode voorbij is, wil de minister een uitgebreide evaluatie van de maatregelen, specifiek voor de dienstenchequesector. Hoe is men door de crisis geraakt, wat was er goed en wat niet was goed? Het rendabiliteitsonderzoek zal dan ook klaar zijn. Mocht blijken dat bepaalde ingrepen niet opportuun waren, zal de minister niet te beroerd zijn om dat ook toe te geven. De huidige situatie is voor iedereen ongezien en ongekend. Indien nodig moet men dan ook durven bijsturen. De minister probeert de gevoeligheden te vatten, ook binnen de sector, en goede keuzes te maken.

De geldigheidsduur van de dienstencheques is met drie maanden verlengd en gebruikers kunnen ze ook gratis omruilen.

Tijdelijke werkloosheid en energiepremie

Het toepassingsgebied van de energiepremie behoort tot de bevoegdheden van de Vlaamse minister van Energie. In principe is het juridisch statuut van de tijdelijke werkloosheid de voorwaarde om de energiepremie te ontvangen. Ze zal deze vraag aankaarten bij de Vlaamse minister van Energie en eventueel een aanvullend antwoord bezorgen.

Tijdelijke werkloosheid en tewerkstelling in andere sectoren

Wat betreft de tijdelijke werkloosheid en de combinatie met een tijdelijke job in de landbouw of andere sectoren hoopt de minister dat er snel een beslissing komt. Er is in de Groep van Tien daarover tot hiertoe geen eensgezindheid bereikt. De minister wil minstens het probleem in de landbouw opgelost krijgen, omdat het daar zeer acuut is.

Jobstudenten

Jobstudenten kunnen zeker ook worden ingeschakeld in de zorgsector, er zijn er heel veel die daar aan de slag gaan. Dat kan ook in de landbouwsector.

Onlineaanbod opleidingen

Het onlineaanbod inzake opleidingen is raadpleegbaar op de website van VDAB. Ook de centra voor volwassenenonderwijs kunnen hun aanbod daarop kenbaar maken. Nu is het aanbod erg versnipperd, het is dan ook het moment om van een gemeenschappelijk platform werk te maken. De minister zal de CVO's daar nog eens op wijzen.

Er is een proefproject met Syntra om leerplatformen te linken en het onlineaanbod uit te wisselen. Dat wordt nu uitgetest met Syntra maar het is de bedoeling om dat op lange termijn met meerdere opleidingsverstrekkers te doen.

De minister wil het aanbod van onlineleren nog vergroten. Het proefproject zal aantonen hoe interessant het is om al die informatie uit te wisselen. De minister herhaalt dat haar ambitie en haar timing niet zijn veranderd door de coronacrisis. Ze wil niet wachten op de nota over levenslang leren om de onlineplatformen al meer operationeel te maken.

Er zijn inderdaad twee verschillende platformen: er is het onlineplatform en er is het partnerschap voor levenslang leren met Onderwijs, dat nog verder moet en zal worden uitgewerkt. De strategie om meer mensen aan de slag te krijgen, blijft behouden maar kan wel worden geactualiseerd. De rol van VDAB zal daarin absoluut cruciaal zijn. Het zijn dus vandaag twee verschillende initiatieven, maar het ene zal uiteindelijk wel opgaan in het andere.

Ziektemeldingen en gewaarborgd loon

De ziektemeldingen zijn een federale bevoegdheid. Het gewaarborgd loon in geval van ziekte behoort tot de verantwoordelijkheid van de werkgever. De maatregel dat een telefonisch consult bij artsen mogelijk is, is een tijdelijke maatregel. Nadien zullen raadplegingen weer op een normale manier worden georganiseerd.

Dankwoord

De minister wenst tot slot iedereen te danken die meegeholpen heeft aan het bij elkaar brengen van de nodige informatie en die aan de slag is om de maatregelen uit te voeren. Ze beseft zeer goed hoe belangrijk het is om in deze omstandigheden te kunnen rekenen op sterk gemotiveerde administraties.

3. Replieken

Robrecht Bothuyne, commissievoorzitter, sluit zich namens de hele commissie aan bij de woorden van dank aan iedereen die bijdraagt tot het efficiënt bestrijden van deze crisis. Vlaanderen mag trots zijn op wat het doet op vlak van Werk, Economie en Innovatie in deze moeilijke tijden.

Andries Gryffroy vraagt de minister wat op het einde van de looptijd met achtergestelde leningen zal gebeuren. Na drie jaar bijvoorbeeld moet het kapitaal worden terugbetaald. De vraag is of wordt voorzien in de optie om dat eventueel in kapitaal om te zetten en een terugkoop mogelijk te maken, want op die manier zouden privé-investeerders die aandelen weer naar de privésector kunnen halen.

De economische relance is gedeeltelijk ook een ideologisch debat. Een discussie in de commissie over het economisch herstelbeleid is voor het lid zeker een verrijking, maar hij vreest dat de commissie slechts van gedachte zal kunnen wisselen over beslist beleid, dat nog moeilijk bij te sturen valt. *Andries Gryffroy* wil het debat op de grote lijnen voeren vooraleer alles in decreten en ministeriële besluiten is uitgewerkt.

Maurits Vande Reyde pleit ervoor het debat over de economische relance niet op de klassieke manier aan te pakken. De klassieke manier is dat een expertengroep een verslag opstelt voor de Vlaamse Regering, waarna dat in de commissie wordt besproken. Het Vlaams Parlement moet van bij het begin worden betrokken en moet mee de toekomst van het economisch weefsel vormgeven.

Els Sterckx herhaalt haar vraag of de minister het mogelijk acht de compensatievergoeding van 3000 euro in een volgende fase in een bedrag per dag om te zetten, indien de crisis lang zou duren, naar analogie met de hinderpremie. Het lid vraagt hiermee rekening te houden wanneer de compensatiepremies eind april opnieuw door de Vlaamse Regering worden besproken.

Minister *Hilde Crevits* antwoordt op de vraag van *Andries Gryffroy* dat het uitgangspunt is dat de achtergestelde leningen moeten worden terugbetaald. Het gesprek met PMV over de operationalisering is lopende. De omzetting in kapitaal is eventueel een noodoplossing.

Wat de vraag van *Els Sterckx* betreft, deelt de minister mee dat alles op 30 april 2020 zal worden geëvalueerd. Als alle steunmaatregelen worden opgeteld, gaat het nu reeds om meer dan 1,5 miljard euro. De minister-president heeft zelf al over 2 miljard euro gesproken. Deze grote bedragen moeten op het einde van de rit ook worden betaald. In principe is niet voorzien in een dagvergoeding voor de ondernemers die een compensatiepremie krijgen. Het gaat om een vergoeding van de kosten en activiteiten van de onderneming blijven mogelijk.

De minister zal de diverse vragen over het expertencomité aan de Vlaamse Regering voorleggen. De minister zal bekijken op welke wijze hier het best mee wordt omgegaan.

Robrecht BOTHUYNE,
voorzitter

Caroline GENNEZ
Philippe MUYTERS,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

ABVV	Algemeen Belgisch Vakverbond
ACV	Algemeen Christelijk Vakverbond
cao	collectieve arbeidsovereenkomst
CRII	Corona Response Investment Initiative
CVO	centrum voor volwassenenonderwijs
ECB	Europese Centrale Bank
EFRO	Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling
EIB	Europese Investeringsbank
ESF	Europees Sociaal Fonds
EWI	Economie, Wetenschap en Innovatie
Federgon	Federatie van Partners voor Werk
IBO	individuele beroepsopleiding (in een onderneming)
kmo	kleine of middelgrote onderneming
LDE	lokale diensteneconomie
LRM	Limburgse ReconversieMaatschappij
NACE	Nomenclature Générale des Activités Économiques dans les Communautés Européennes
NCP	National Contact Point
NSZ	Neutraal Syndicaat voor Zelfstandigen
OCMW	Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn
O&O	onderzoek en ontwikkeling
PMV	ParticipatieMaatschappij Vlaanderen
PMV/z	ParticipatieMaatschappij Vlaanderen voor onze zelfstandige ondernemers
PWA	plaatselijk werkgelegenheidsagentschap
RSVZ	Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen
RVA	Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening
SARS	Severe Acute Respiratory Syndrome
SOCOFE	investeringsmaatschappij van de openbare besturen van het Waalse Gewest
UNIZO	Unie van Zelfstandige Ondernemers
VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
VIB	Vlaams Instituut voor Biotechnologie
VLAIO	Agentschap Innoveren en Ondernemen
VLAM	Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing
vte	voltijdsequivalent
VVP	Vereniging van de Vlaamse Provincies
VVSG	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten
vzw	vereniging zonder winstoogmerk
WSE	Werk en Sociale Economie

BIJLAGE 1:
Berekening verhoogde tegemoetkoming dienstenchequeondernemingen

Berekening verhoogde tegemoetkoming dienstenchequeondernemingen

We voorzien tijdelijk, gedurende de coronaperiode, een verhoging van de subsidies voor de dienstenchequeprestaties met 8,64 euro per dienstencheque. Deze extra subsidiëring geeft de erkende ondernemingen die actief zijn de mogelijkheid tegemoet te komen aan enkele extra kosten die deze coronacrisis met zich meebrengt. Voor de berekening van de extra tegemoetkoming is uitgegaan van de kosten die de dienstencheque-ondernemingen hebben op vlak van:

Vaste kosten (1,87 euro):

Normaal bedragen de vaste kosten 8 procent van de totale inruilwaarde (1,87 euro). Echter nu blijven de ondernemingen dezelfde vaste kosten hebben, maar ontvangen ze minder dienstencheques. Daarom verdubbelen we de vergoeding voor de vaste kosten. Dit betekent 1,87€ euro extra per dienstencheque.

Veiligheid (2 euro):

De ondernemingen zullen meer kosten moeten maken om ook voor hun werknemers veilige werkomstandigheden te garanderen (bv. beschermende kledij, ontsmettingsproducten ...). Hiervoor voorzien we in een extra vaste vergoeding van 2 euro per cheque.

Personeelskosten (2,77 euro):

Op basis van de Spending Review werden volgende kosten geraamd:

- verzekeringen, dertiende maand, eindejaarsbonus, premies, vakantie: 10 procent van het bruto-uurloon (ongewogen bruto CAO loon 11,78 euro/uur)= 1,18 euro;
- niet-productieve uren zoals ziekte en opleidingen: 17 procent van het bruto-uurloon = 2,00 euro.

We voorzien een verhoging van 2,77 euro voor bovenstaande kosten (exclusief verhoging opleidingskosten, want deze vallen nu weg).

Verplaatsingsvergoedingen (2 euro):

In de Spending Review werd berekend dat de gemiddelde verplaatsingskost per dienstencheque 1,2 euro bedroeg. De vergoedingen voor verplaatsingen zullen echter toenemen enerzijds omwille van suboptimale lokalisatie van klanten door uitvallen van poetshulpen en wegvallen van normale prestaties en anderzijds door het verminderd aanbod van het openbaar vervoer. Hiervoor voorzien we een extra vaste vergoeding van 2 euro per cheque.